

308945 ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం. ఆగస్టు నెల 22 వ తేది బుధవారము } No. 119
సంపుటము. 4. } సింగనామ సంవత్సర భాద్రపదమాస శుక్లపంచమి. } సంచిక ౧౧౯

గుణమునకు హామీ
మలబద్ధము, మందాగ్ని
మూలవ్యాధి **వర్ధక**
అగ్ని వర్ధక శూలనాస్తి
అజీర్ణము, పిత్తరోగము

ఈ త్రైత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే. (834)
APPLY
Manager, The Ayurvedic Medical Hall,
PULAPPATTA VIA OTTAPALAM,
MALABAR.

ఎంపైర్ ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెని, లిమిటెడ్
యం. కె. రాజగోపాలాచారియారు, బొంబాయి. పోస్టుబాక్సు 1031, కీల్పాకం, మద్రాసు.
మద్రాసు రాష్ట్రముఖ్య ప్రతినిధి.
పాలిసి హోల్డర్లందరూ వారి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను, మద్రాసు రాష్ట్ర యం. కె. రాజగోపాలాచారియారుగారు, ఎంపైర్ ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అసూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్ వారి ప్రధాన ప్రతినిధి, పోస్టుబాక్సు 1001, కీల్పాకం, మద్రాసు వారి విరునామము జరుపవలసినదనియు; మనియూరల్స్ పంపదలసినవారు, థియేట్రీకల్ బ్యాంకు, ఆడిటర్, మద్రాసునకు పంపవలసినదనియు; స్వయముగ సాము చెల్లించుట గాని, మాట్లాడుట గాని, టౌన్ ఆఫీసు, న్యూ ఇండియా థియేట్రీకల్ బ్యాంకునకు లేదా మద్రాసునకు జరుపవలసినదనియు ఇందుములముగ తెలియజేయవలయునని.

328
అన్ని బస్టిలలోను, సర్కారులలోను యేజంటు కావలసియున్నారు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు
యం. హెచ్. పులు - ఫిజియలు - డేరాలు - గ్యాజుడిఫికేషన్ - టెక్నికల్ - గార్డెన్ ఫ్రీక్షకలు - నిక్రొమెట్ - కెమి. క్యాటలగాఫ్ కావలెనా? (892)
వి. ఈశ్వరప్ప లిందు నెప్పు, విశాఖపట్టణము.

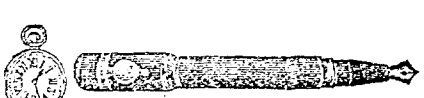
మోహిని శైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యుడైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు చాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు జేరును. సువాసన గలిగియుండును. 0-12 0
అమృతాంజనం డిపో, 6, కంబుకెట్టిపేడి, మద్రాసు.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.
రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

662
నై విచారణాధికారులు: మెనప్పు ప్యారి కంపెనియారు, చెన్న పట్నం,
హా. బోర్డు, ప్రెస్, పోగారు, చెన్న, అంతి మొదలగు మాగాణి ఖిష్కి, పయ్యలకున్న, మం, నలకృత ములకున్న, మొక్క తీగలకున్న ములకున్న పుష్కలములు శాస్త్రోక్త ముగా తయారుచేసి విక్రయించువాడు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుచున్నవి. ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములపట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉంచెనుగా పరీక్షించి అవసరముల గుణగణములను అనుసరించి తయారుచేయించువాడు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు వివరముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క బెల్లాలోని బయోకె బ్యాంకును ఉంచెనుగా పంపించుచున్నాడు. వైచెప్పిన ప్రతికమున్న ఇంకా ఎరువు వివరముగా ఇతర ఆంగ్లములను ఈక్రింద నుదహరించియుండు వైచెప్పినవారు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారి అండు కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.
Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

బహుమతి! కిరూల నెలగల వాచ్. బహుమతి!!

ఈవిత్తరపులోగల సిగా అద్దక వ్రాయు అద్వితీయాదేశపు 14 క్యారెట్ల గోల్డ్ పెన్సెట్ నిబ్బుల ఫౌంట్ టేక్ పేనా, ఒక సిరాబుడ్డి, 1 నిబ్బు 1 క్లిప్సో వేరు, 4-4-0. ఈపేనాను కొనుగోలుకు వైచెప్పిన వడియారము ఒకటి బహుమతిగా యివ్వబడును. మదరాసు మెయిల్మెన్ కంపెని, (838) వైచెప్పినవారు కోర్కు చేయరాదు.

హెచ్.టి. మహమద్ అండు కో,
[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి.
కాశీలోనుండు అనేక పట్టు, జరి విచిత్రమయిన మంచినస్తువులు వీరుబహుమతులుగా సమర్పించెదరు. ఒకసారి అద్దకు యిచ్చుమాచిననో తమకే తెలియగలదు.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు
లిలా లేక సురేంద్రనగరము:—ఇందు శ్రీలక్ష్మీ మనస్థైర్యము చాపల్యాదిగుణములు కల్గింపబడినవి. రూ. 1-0-0
యశోధర:—ఇందొక యామిది తనకుగనివైగల యువరాజమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న కష్టికికైవచ్చును 0-12-0
మనోరమ:—మగడుపేటకేగి రాక్షసుశక్తి జిక్కుకొననశని సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీలక్ష్మీ పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ:—అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న కష్టి తికి దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0
సహనాదరి వాంఛ:—తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించినను అన్న సహనవలయు నడచును బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలార్యాటమున కోర్కెనికోడండ్రు ప్రలాపము:—అత్తలు కోడండ్రు బాధించు విధములగలవి. అ. 0-2-0
మిత్రద్రోహము:—ఆపన్నంపుడగు మిత్రునివై నిందమోపి కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0
ఇవియేగాక యితరనవలలు కథలు పుస్తకములను పంపుచుము. 356
కలయునారు:— కణ్ణా బుక్ డిపో, 6, వేంకటేశమే శ్రీవీధి, సామకూరు పేట, మదరాస్.

కారి వాంఛ:—ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. కంఠమురొచ్చు సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు కావలసినది. అందుకు జరిగినవలయును. రూ. 0-4-0
అంతిమ శిక్ష:—ఇది శిక్షావ్యవస్థ, 7 రెండుకెట్టిపేడి, మదరాసు

Oriental Soaps
ARE ALWAYS BEST
for
ECONOMY & COMPLEXION
THE ORIENTAL SOAP FACTORY:—
GOABAGAN, CALCUTTA.
MADRAS AGENTS:—
Messrs. V. J. AYVER & Co.,
Dev araj Mudali Street,
MADRAS.

సోమవారము 212, మధరాసు:

మా కలకత్తా జాబు.

స్వరాజ్యదిన మహోత్సవము.

కలకత్తా ఆగష్టు 17:-

రాయ్ బరీంద్ర నాథ్ చౌదరిగారు.

స్వరాజ్యదిన మహోత్సవము జరుపదముగా జరిగినది. నిన్నటి దినమున వంగదేశ స్వరాజ్యసమితిపక్షమున సాయంత్రము 6 గంటలకు కాలేజీ చౌకునందు సభజరుపబడెను. అనేక మంది పౌరులు మిక్కిలి యుత్సాహముతో వచ్చి యుండిరి. సభకు అధ్యక్షత వహింపవలసిన రాయ్ బరీంద్ర నాథ్ చౌదరిగారు సరియైన కాలమునకు రాలేక పోవుటచేత వారికిబదులు “భారతమిత్ర” పత్రికా సంపాదకులగు బాబుఅందికాత్ర సాద్ బాబుపాయ్ గారు అధ్యక్షత వహించిరి. వీరు హిందీ భాషలో సభయొక్క యుద్దేశ్యము ప్రభుత్వమువారిని నిరాకరించుటగాదనియు, స్వరాజ్యము చేకూరువఱకు సక్రమపద్ధతులమీద పాటుపడవలయుననియు, చెప్పిరి. అంతటరాయ్ బరీంద్ర నాథ్ చౌదరిగారు దయచేసి అగ్రాసనాధి పత్యము వహించి యిట్లు చెప్పిరి. “ప్రభుత్వమువారు ఏ కారణమున తెలుపక బిసెంటుగారికిని ఆమెసహకారులకును నిర్బంధావాస శిక్ష విధించిరి. ఆమెయందు కృతజ్ఞత కలిగి యుండుట ప్రతి హిందువునియొక్క కర్తవ్యమే యున్నది కావున కృతజ్ఞతా మాచకముగా చునందుడము స్వరాజ్యసమితి యందుచేరి పని చేయవలయును. రాబోవు దేశీయ మహాజన సభకు అధ్యక్షత వహించుటకు ఇప్పుటి వఱకు మూడు రాష్ట్రములవారు బిసెంటుగారి నెన్నుకొనిరి. వంగదేశమింకను ఏమియు స్థిరపరచలేదు. వంగదేశపు కాంగ్రెసుకమిటీవారు కూడ తప్పక బిసెంటుగారి నెన్నుకొనునటుల జనలందరు యథాశక్తిని ప్రయత్నముచేయవలయును.”

పీపిం చంద్ర పాలుగారు.

పిమ్మట వివిన చంద్రపాలుగారు ఇట్లు మాట్లాడిరి. “రసూలుగారి మరణము వలన స్వరాజ్య సమితికిని, హిందూజాతమునకంతకు గొప్పపట్టు కలిగినందులకు గాల విచారముగా నున్నది. నిర్బంధావాస శిక్ష విధించిన పిమ్మట, బిసెంటుగారు రస్సునంతచెందు చుండుటవలన, ఏదైనను ముప్పుకలుగ గలదు. అందువలన ప్రభుత్వమువారు బాగుగ గమనించి నిర్బంధావాస శిక్షను వెంటనే తొలగించుట మిక్కిలి యుచితమైన కార్యము. మరియు పురచంద్ర జరుగబోవు సభను ప్రభుత్వము వారంటక పలుచుట మిక్కిలి అసంజనమైన పని” యని పాల్ గారు ఆక్షేపించిరి.

యన్. ఎల్. బొమ్మంటి

పిమ్మట స్వరాజ్యసమితికొక కొక లక్షగూఢ్యముల విరాళ మొసంగిన బొమ్మాయి వాస్తవ్యులగు బొమ్మంటిగారు మిక్కిలి యుత్సాహముతో ముచ్చటించిరి. ఈ సమయముందు నోటిమాటలతో లాభము లేదనియు, దేశభక్తిగల ప్రతి హిందువును స్వరాజ్యము చేకూరువఱకు మిక్కిలి యుత్సాహముతో పాటుపడవలయుననియు, బొమ్మాయి, మద్రాసు మొదలగు నితరరాష్ట్ర ప్రముఖులవలెగాక వంగదేశ ప్రముఖుల వాక్యారత్నమేగాని, కార్యకూరత్వమేమియు జూపుటలేదనియు, వంగదేశము కూడ యితరరాష్ట్రములవలె పని జఱపుచు, అన్ని రాష్ట్రములవారు నైకమత్తము కలిగి అవిచ్ఛిన్నముగా పాటుపడవలయుననియు చెప్పిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారియొక్క కార్యములన బిసెంటుగారికి కలిగిన కష్టములకు మిగుల చింతిల్లుచు, అసభవారియొక్క సానుభూతిని తెలుపుచు బిసెంటుగారికొక తంతి పంపుటకు స్థిరపరచిరి. పిమ్మట బాబు మనోరంజన్ తక్కూర్ గారును, ఎస్. సి. ముకర్జీ గారును మాట్లాడిరి. మోతీలాల్ ఘోష్ యు.

తెలువత బాబు మోతీలాల్ ఘోష్ గారు ఈ క్రింది తీర్మానమును సభవారికి నివేదించిరి.

“1917 సంవత్సరము జూన్ 16వ తారీఖున అయిదులొకటి తీసికొనిరాబడిన నిర్బంధావాసశిక్ష అజ్ఞప్రకారము, బిసెంటుగారిని, వారి సహకారులను నిర్బంధావాస శిక్షయందుంచుట అన్యాయనియు, హిందూదేశమునకు, ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్యమునకును, హానికరమనియు ఈ సభవారి అభిప్రాయము. కాబట్టి వారిని తక్షణమే విడుదలచేయవలయును.” బిసెంటుమృగాది యడల సభవారికగల యనురాగమును విశ్వాసమును ప్రకటించుచు వైతిర్యానమును సభాధ్యక్షుడు ఆమెకు తెలుపునట్లు నిశ్చయింపబడెను. ఈ తీర్మానమును బాబు హిరేంద్ర

సంస్కరణ విధానము

గా॥ బి. ఎన్. శర్మగారి యువన్యాసము

సహజన సభావందితుడు 29 వ తేది సాహంకాలము 8 1/2 గంటలకు సభజరిగెను. సభయందు కన్వూరి రంగఅయ్యంగారు, సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు, డి॥ బి॥ ఎల్. ఎ. గోవిందరావునవ్వరు, జి. వేంకటరంగరావు మున్నగు మహానీయులుండిరి. గా॥ బి. ఎన్. శ్రీనివాసకాశ్రి గారు సభాధ్యక్షతను వహించిరి. హైందవులును, సిడినుహము ప్రభునివంటి యాంగ్లేయులును గూడ సంస్కరణవిధానము నెదిరించుచున్నారు. కనుక ప్రజాభిప్రాయ మెట్లున్నదియు వాంసినగాని, సంస్కరణ విధానమును ఆంగ్లేయులకు పంపుటకు పీలుకాదనిరి.

భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్హులై యుండి రని వాదించుచు ప్రతివాదమును ఖండించుచు శర్మగారు సంస్కరణ విధానమును తర్కింప బూనిరి. కార్యనిర్వాహకవర్గము శాసనసభాధికారమునకు లోబడి యుండవలె నని పై విధాన ముపేషించును. ఉద్యోగ భగ్యమున కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యత్వము లభ్యపడక తత్సభ్యత్వములు మేధాసంపన్నులకు మాత్రమే చెందియుండవలెను. నిన్ను జాతుల నుద్ధరించు భారము నిదివరలో శాసన సభను వహించియున్నది. ఇకముందు గూడ నాసభ లాయాతరగతుల నెత్తిరి జేయ పాటుపడును ఇంతవరకు నిన్ను జాతులున్నత స్థితిలోనికి రాలేదందు రా? అందులకు కారణము దొరతన మువారే. నిర్బంధ ప్రారంభోచితవిద్య మున్నగు సంస్కరణముల ప్రవేశపెట్టెటండే దొరతనమువారి యిదివరలో నడ్డమైరి. తత్కారణమున నిన్ను జాతుద్ధరణము జరుగక పోయియుండవచ్చును. ఈనిన్ను జాతులను బ్రోవ విద్యాధికులగు భారతీయులకంటె నాంగ్లేయులై సమర్థులని వాదించుట సహేతుకముగాదు. దక్షిణ ఆఫ్రికా ఆస్ట్రేలియా దేశములయందు మత భేదములున్నవి. అయినను దొరతనమువారి దేశములను స్వపరిపాలనాధికారములు గల అధినివేశనముల నొనర్చియున్నారు. స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్య ప్రసాదనమున నిట మత భేదములు దొరతనమువారి కంతరాయములు కాకపోయెను. అలివీనదేశముందున్న జాతులుగూడ వోటుల నిచ్చు స్వాతంత్ర్యమును యుక్తియుక్తముగ వినియోగించుకొనగల సామర్థ్యము పొందినగాని హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలన స్వేచ్ఛనీయముట హాస్యాస్పదము.

రాజ్యాంగములలో కొన్నిటిని మాత్రమే శాసనసభల యధికారమునకు లోబరుపవలసినదనియు, ఆ సభలయందు వియోజితసభ్యసంఖ్య యధికముగ నుండవలసినదనియు ప్రస్తుతమున వలె శాసనసభలు సలహాలమాత్రమే యొసగుచుండవలెననియు కొందరు మాచించుచున్నారు. స్వావభవమున బట్టి రాజ్యాంగములకు కొన్నిటి వేరుపరచునకర్హము లేదని చెప్పగలను. ఇట్లు వేరుపరచి శాసనసభలకు కొన్ని విషయములలో నధికార మిచ్చివీరిని చెప్పినవో, అట్టి యధికార ప్రసాదనము నామమాత్రమే యగును గాని నిజ మగు నధికారము కానేరదు. రాజ్య పరిపాలన మంతయు శాసన సభల యధిపతియై యుండవలయును. రాష్ట్రీయశాసనసభలు నిజమగు స్వాతంత్ర్యమును గలిగియుండవలెను. శాసనసభ తచ్చయుల నొనర్చుచుండవలయును. కనుక కార్యనిర్వాహకవర్గము లీశాసనసభల యధీనము కావలయును.

నాద్ దత్తాగారు బలపఱచిరి. పిమ్మట, ఐ. బి. నేన్ గారు అగ్రాసనాధిపతిగారికి వందనము లర్పించిరి. వందనతో ధ్యానము లతో సభ ముగిసెను.

పురమందిర మహాసభ.

పురమందిర మహాసభా నిషేధము తొలగింపబడినదని చదువరు తెలియుచుండును. మద్రాసు నిర్బంధావాస శిక్షకు గుఱించి పురమందిర మహాసభ యీనెల 24వ తేదీ శుక్రవారము నాడు జరుపబడును కార్యక్రమమును మేరీపుగారు ప్రకటింపబోవుచున్నారు. ఈ సభా విషయమై గవర్నరుగారితో మనవి చేయుటకు వెల్లియుండిన ప్రముఖులు సభయందెట్టి తీవ్రవాక్యములను పలుకబడవని వాదానము చేసియుండిరి. కాని వీరు సభా కార్యనిర్వాహకుల ప్రతినిధులుగా వెల్లియుండకపోవుట చేత వారేవాదానములు చేసియుండినను అవి సభా కార్యనిర్వాహకులగు నిర్బంధింపవనియు, ఎటువంటిని కలెనవాక్కులలో, ఎట్టివి మృదువాక్కులలో తెలియజేయుచు ప్రభుత్వమువారిక ప్రకటన చేసిన బాగుండుననియు, అప్పటివఱకుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సామ్రాజ్య శాసన సభల విషయమున, సంస్కరణ విధానమున కొన్ని భాగములయందు మాతో నేకీభవించినవారు సహితము, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము కావలయునని మొక్కిపలికిరి. బ్రాహ్మజాతీయవర్గమువారు మాత్రము తమ సర్వస్వమును సాలకుల చేతులనుంప నిశ్చయించియున్నారు. ఏజాతి యున్నత పదవులనంది యధికారమునంతయు తన యధీనమున నుంచుకొనునో యను దురభిప్రాయమున నీ బ్రాహ్మజాతీయ మిట్లు తలంచుచున్నది.

అనంతరము శర్మగారు గోఖలే సంస్కరణమునుగూర్చి ప్రసంగింపవోడగిరి. గోఖలేగారి కాలమునాటికి స్వపరిపాలనా చింతలీంతవర్ధిలి యుండలేదు. ఆ మహానీయు డిప్పుడు జీవించి యుండిన, వారి సంస్కరణ విధానము అనధికార సభ్యుల విన్నపమును మించియుండును. స్వదేశమున హైందవులకు రాజకీయాది స్వేచ్ఛలులేక బానిసలవలె నున్నారు. ఈవిషయమును గుర్తెరిగియె అధినివేశనముల యందు గూడ నాంగ్లేయులు మనలను కడు నీరసముగ జూచుచున్నారు. కనుక స్వపరిపాలనము తక్కి నే యితర పాలనా విధానమును హైందవులకు రుచింపదు. ఇండియా ముత్రి సంఘము నెత్తి చేయవలయును హిందూ దేశము నాజిజ్య సర్వశ్రుల యందు బొన్నత్వమునొంది తన యింటిని దిద్దుకొన వలయునన్న ప్రస్తుతము ప్రబలి యున్న స్వపరిపాలనా తంత్ర మెత్తి నేయవలయును. కార్య నిర్వాహక వర్గ సభా సభ్యులు ప్రజావిశ్వాసపాత్రులై, నియోజకులు గావలయును. ఇట్టి విధానము నవీనముగాదు. అధినివేశన కార్యనిర్వాహకవర్గ సభలయందు నిట్టి సభ్యులే యున్నారు. కార్యనిర్వాహక సభా సభ్యులగుటకు శాసనసభాసభ్యులయై యుండె తత్సభాసభ్యుల నికాజించుకొనుటకు వీరేల అర్హులుగారు?

స్థితిగతుల నదేపనిగ ప్రభుత్వమువారికి నివేదించినగాని మనకు పురోవృద్ధి కలుగ నేరదు. మనము వాంఛించి యుండు ప్రతినిధి ప్రతిష్ఠాపనములను దొరతనమువారు ప్రసాదించువరకు, నిశ్చలచనములమై దృఢముగ పనిచేయవలయునని శర్మ గారుపన్వసించిరి.

కొంతవరకు చర్చ జరిగిన పిదప సభ ముగిసెను.

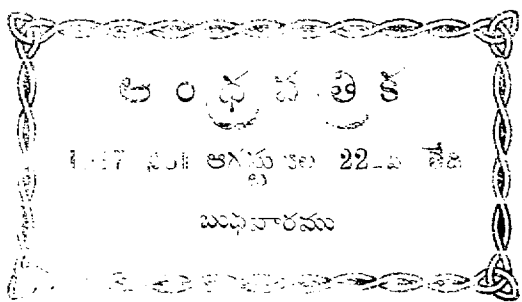
సౌరాష్ట్ర బ్రాహ్మణసభ వార్షికోత్సవము తంజావూరు.

సభయొక్క 2 వ సంవత్సరోత్సవము గత శని, ఆదివారము రోజులలో తంజావూరునందు జరుపబడెను.

మొదటి దినమున జరుపబడిన సభకు ఏ. కె. నాన్నియరు, బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు సభాధ్యక్షతవహించిరి. సంవత్సరములో సభ గావించిన కృత్యములను గౌరవ కార్యవర్కులగు ఎస్. వి. కృష్ణస్వామి భాగవతరుగారు జదివిరి పిదప నేలము వాస్తవ్యులగు ఏ. కె. నాన్నియరుగారు సౌరాష్ట్రీయ వృద్ధిలోనికి వచ్చుమాగ్ధములను గూర్చి ఉపన్వసించిరి. సభయందున్న సభ్యులందరును కష్టపడి తమ బిడ్డలకు విద్య నేర్పిననే గాని తమ లోక వృద్ధికిరాదనియు, అందు నిమిత్తము సౌరాష్ట్రీ ధర్మపాతకాలను స్థాపించుటకు తానుందరును కృతంచనలేక పనిచేయవలసి యున్నదనియు ఉపన్యాసకులు జెప్పిరి. రెండవ దినమున జరుపబడిన సభకు మధుర వాస్తవ్యులగు ఏ ఎన్. రంజయరుగారు సభాధ్యక్షతను వహించిరి. జె. రే మియరు, బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు సౌరాష్ట్రీ ప్రస్తుత వర్ధల గూర్చియును పన్వసించిరి. తమ జాతివారు అభివృద్ధిచొందుటకు సభ్యులందరును తమ జాతిబిడ్డలకు చింతముగ విద్యగఱపుటకు యత్నింపవలసియున్నదని వీరు గూడ మొక్కిరక్కాణించిరి. మధురానగరమున స్థాపింపబడునన్న సౌరాష్ట్రీపాతకాల భవనమునకు శంఖుస్థాపనసమయమున సర్ ఆల్ఫ్రెడ్గౌడరు క్షాస్ట్రీగారు బ్రాహ్మజాతీయల జాతులలోని వారిగ నమ్యును భావించినట్లు దము అభిప్రాయమును వెల్లడించగ అచ్చటి సౌరాష్ట్రీలలో గాంతయందికి ఆయనవై గోపము కలిగెను. తాము బ్రాహ్మణులై నప్పటికిని బ్రాహ్మజాతీయలకు గల ను గుణములు తమకును గలిగియుండినందులకు దొంతనమునా చాల సంతసిల్లుచున్నానని క్షాస్ట్రీగారు నడివీరిగాని సౌరాష్ట్రీయ కేవలము బ్రాహ్మజాతీయల జాతులలోనివారైనట్లు ఆయన యభిప్రాయము కాదని ఉపన్యాసకులు తేటతెల్లముగ వక్కాణించిరి. సౌరాష్ట్రీయ హోమురాలు లీగులో జేరుట ఉచితముగాదని కూడ ఉపన్యాసకులు తమ ఉపన్యాసాంతరమున నుడివిరి. పిమ్మట టి. ఎం. బి. నరసింహాచార్యురుగారు వికచత్వమును గురించి ఉపన్వసించిరి.

విషయానుక్రమణిక.

ప్రజాభిప్రాయములు	2
మా కి లకి త్రాగారు, సంస్కార విధానము	3
ప్రధాన వ్యాసము	
విద్య: దేశభాషలు	4
శాస్త్ర విద్యలు	5
విద్యోపాధిపతి సంగ్రహము	
విద్యోపాధిపతి వ్యాసము	6,7
విద్యోపాధిపతి వ్యాసము	8
విద్యోపాధిపతి వ్యాసము	9
విద్యోపాధిపతి వ్యాసము	10,11,12
విద్యోపాధిపతి వ్యాసము	13
విద్యోపాధిపతి వ్యాసము	14

విద్య: దేశభాషలు

విద్యాభ్యాసమున సమావేశము సిద్ధమునగుచున్న ప్రాంతములనుండి, ఆ సమావేశమున రాజప్రతినిధులగు ఛైలముప్పర్ల ప్రభువుగారిచ్చిన యాహ్వానము. దేశభాషాభివృద్ధి అను యాశాభంగము గలిగించినది. ఆంగ్ల భాషాభ్యాసమును సరిదిద్దిన పాఠశాలలో వ్యాపింపజేయు మార్గముల సరయుటకు ఈ సభ గూడినది. ఛైలముప్పర్ల ప్రభువుగారు వెనుకటి సభ ఢిల్లీలో గూడినపుడు విదేశభాష మూలమున జ్ఞాన మలవరచుకొనుట యన్యభాషావికాసమున స్పష్టముగ జెప్పియుండిరి. అందుచే దేశభాషలకు విరి రాక వలన నూతనోజ్జ్వలము గలుగునని యాశ గలిగి యుంటిమి. నాకు మొదటి దశను సం దోసగిన యపన్యాసము నట్టి యాశకు ఎడ మిచ్చుటలేదు. ఆంగ్లభాష పూర్తిగ వ్యాపించిన ఈ సమయమున వేరు విధాన మేర్పరచి, దేశభాషలద్వారా విద్య నేర్పుటకు బూనుకొనుటకు నిలుండదని మీరు నడిపిరి. ఆంగ్లభాషాభ్యాసము దేశమునందు దృఢముగ నాటకొనిన యిక్కలమున, దేశభాషల ప్రధాన భాషలుగ జేయుట సాధనయోగ్యము గాదని మీ యభిప్రాయము. కాని యాచార్యుగారు నడిపినట్లు, మన మిప్పుడు సంగ్రామము వలన వేయిసంవత్సరముల యభివృద్ధి మూడు సంవత్సరములలో బొందినారము. ప్రాతే యాహ్వానము మారుచున్నది. నూతనవాంఛలు మొలక లెత్తినవి. ఊహింప నశక్యమయిన వింతలనుడును జరుగుచున్నవి. ప్రతి సమస్య క్షేమయమై దృఢము మారుచున్నది. అట్టి దృఢము దేశభాషల గూర్చి నూతనాభిప్రాయములు పొడములు యాశ్చర్యమా? దేశభాషల ద్వారా జ్ఞానము ప్రసరింపజేయుటలో వింత ఎద్దియైనా గలదా? ఆంగ్లభాష యంతవరకును ఏమాత్రము ప్రేరేపణకొనినది? అరువదివత్సరముల పరిక్రమ పిమ్మట నూటికి యిద్దరయిన ఆంగ్ల విద్యార్థులము జేసినవారు గలరో తేరో యను సందేహము గలుగుచుండ, ఆంగ్లభాష నభ్యసించుట భారతీయులకు కష్టసాధ్యమని సులభముగ గ్రహించవచ్చును. విద్యార్థి కాలముంతయు విదేశభాషలో పాండిత్య మలవర్చుకొనుటలోనే సరిపోవును. దేశమునకు ముఖ్యవసరముగ శాస్త్రజ్ఞానము సంతాపించుటకు మొదలిడినపుడు, విద్యార్థికి సంసారబాధ్యత వహింపవలసిన తరుణ

మాసన్నమగును. ఈ విధానమును మార్చి దేశభాషలలో శాస్త్రజ్ఞానమును బోధించి, ఆంగ్లభాష రెండవభాషగ నేర్పినయెడల కొలదివత్సరములలో అవసరముగ నంతవరకు ఆంగ్లభాష నభ్యసించవచ్చును. శాస్త్రజ్ఞానము త్వరలో సంతాపించి తనకును ప్రపంచమునకును నుపయోగకరిగ నుండవచ్చును. నాగరికతయందు నూతనముగ ప్రముఖత్వము జూపిన జపానుదేశము విదేశభాషలమూలమున విద్యవ్యాపింపజేసినదా? అందుకు మారుగ పాశ్చాత్యవిజ్ఞానముంతయు దేశభాషల మూలముననే గ్రహించినది. విదేశభాషల మూలమున విద్య గ్రహించుట యన్యభాషావికాసమునకు, నాగరిక ప్రపంచములో నిట్టి విధానములులో లేకుండ నుండుటయే యందుకు నిదర్శనము. 1915 సంవత్సరములో రామారాయనిగారి తీర్మానముపై జరిగిన చర్చలో, నిందుగూర్చి భేదాభిప్రాయములు పొడసూపినవని రాజప్రతినిధిగారు నుడువుచున్నారు. కాని రామారాయనిగారు దేశభాషాతీర్మానము నుపసాదించినపుడు, దేశభాషల విషయమై విశేషకదలిక దేశమున లేదు. ఆంగ్లోద్యమము మాత్రము దృఢాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించినది. కాని, యీ యాదర్శములు దేశమునందు వివిక వ్యాపించలేదు. దేశభాషలలో విద్య నేర్పుటయైన మాధ్యమికి ప్రజల గొంపోవుట యను దురభిప్రాయము ఆంగ్లవిద్యాసంతుల గొందరి నప్పటికి విడువలేదు. ఇప్పుడు దేశోదయములలో అన్యతమగు మార్పు గలిగినది కార్యపండితుడు మహిళా విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించి, దేశభాషలలో విద్య జయప్రదముగ గరువుచున్నాడు. బొంబాయి విద్యావిషయక సభలో బొంబాయి రాజధానిలో దేశభాషల సనుసరించి యయిదు విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపించుట యవసరమను తీర్మానమును తీవ్రముగ చర్చించి యుండిరి. మైదరాబాదు వైజాముగారు యుద్ధాభాషలో విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించుటకు నిశ్చయించిరి. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయములో కన్నడభాషకు ప్రోత్సాహము కలుగుచున్నది. జాతీయవిద్యపై గాఢాభిమానము ప్రబలుచున్నది కావున దేశభాషలలో విద్య నేర్పుట కిప్పుడు తీవ్రభేదాభిప్రాయము లుండవని స్పష్టముగ జలకవచ్చును. మెకాలే గారు ఆంగ్ల విద్యను దేశమునందు ప్రారంభించిన పిమ్మట, దేశభాషల కున్నతస్థానము నొసగుటకు యపుడప్పుడు యత్నములు జరిగినట్లుల ఛైలముప్పర్ల ప్రభువుగారు చూపినారు. 1854 వ సంవత్సరపు విజ్ఞాపనమున ప్రజాసామాన్యమునకు దేశభాషలలో విద్యగరపుటసమంజసమని సూచింపబడినది. 1882 వ సంవత్సరమున విద్యావిషయకసంఘము వారు క్రిందితరగతులలో దేశభాషలలోనే విద్యగరపుటయొక్క మన నభిప్రాయము గనుపరచిరి. 1902వ సంవత్సరపు కమిషనువారు ఏ. ఏ తరగతుల వరకు విద్యను దేశభాషలలో బోధింపనగునని యభిప్రాయ మొసగిరి. 1904 వ సంవత్సరమున దొరతనపు వారి తీర్మానమున ఆంగ్ల భాష ద్వారా 13 వత్సరములలోపు బాలురకు విద్య గరువగూడదని విశదపరుపబడెను. కాని 1917 సంవత్సరమున విద్యను దేశభాషల ద్వారా వ్యాపింపజేయుట సుసాధ్యముగాదని రాజప్రతినిధిగారు నుడువుట మాకు తృప్తికరముగ గాన్పించలేదు. దేశభాష లనేకము లుండుటచే, ఈ కార్యము సాధ్యముగాదను ఛైలముప్పర్లగారి వాదము ప్రబలమయినదిగాదు. ఏలనన, 16, 17 ప్రధానభాషల కన్న హిందూదేశమున నెక్కువలేవు. అందుచే నీ భాషలలో విద్యగజపుటయందసాధ్య మెద్దియునులేదు. పరిపాలనమునకు ఆంగ్లభాష యవస

రముగాదా యని ప్రశ్నింపవచ్చును. కాని ఆంగ్ల భాషను విసర్జింపుచున దేశభాషావాదులు నుడువలేరు. ఆంగ్ల భాషను రెండవభాషగ నేర్చికొన నలయు ననియే నుడువుచున్నారు. పరిపాలనము గూడ దేశభాషలలో జరుగుటయే, ప్రజాపరిపాలనమునకు బునాది. అందుకు దేశభాషలలో విద్య నేర్పుటయే ముఖ్యసాధనము. అట్టితర, సామాన్య పరిపాలనా విషయములలో అట్టి విద్య యుపయోగించును. ప్రజలు ప్రభుత్వ పరిపాలనమునందెక్కుడు శ్రద్ధవహించుటకు గూడ దోడ్పడును. ఆంగ్లభాష హిందూదేశమునందెన్నిటికిని సామాన్యభాషయగుట దుస్సరము. అట్టి ప్రయత్నములలో దేశభాషాభివృద్ధిని సంకుచితము గావించుట దేశహితము గానరదు. ప్రస్తుత విద్యావిధానమున నొకవంక ఆంగ్లభాషయు వేరొకవంక దేశభాషయగూడ అభివృద్ధినిగాంచుటలేదు. ఆంగ్ల భాషపై దృష్టిని కేంద్రీకరించినకొలదిని, ప్రజాసామాన్యమునకు విద్యాభివృద్ధి ముందంజవేయజాలదు. దేశభాషలలో విద్యనేర్పుట గూర్చి ఆశ్వాసముహారాజుగా రిటీవల తరు సంతానమున నొసగిన యపన్యాసమును పఠించిన, దేశభాషావాదులకు చాల ప్రోత్సాహకరముగ జూపట్టును. "ప్రస్తుత విధానమున విదేశభాషతో విద్య నేర్పుటకు శోధనలు గావించబడినవి. ప్రాచ్య దేశపు కమలము పాశ్చాత్య దేశపు రోజు పుష్పముగ వికసించునేమో, కాలమే తెలుపగలదని ఆశ్వాసముహారాజుగారు నడిపిరి. "మన యాధ్యాత్మిక భావములు, నైతిక గుణ జీవనము అభివృద్ధి గాంచవలె నన, దేశభాషలపై నాధారపడి యుండవలెను. మన జాతీయత, దేశభిమానము, మతాభిమానము కాపాడుకొనుటకు దేశభాషలలో విద్య నేర్పుట యవసరము. ఆంగ్లభాషలో విద్య నేర్చిన, ప్రజాసామాన్యమున కుపయోగముండదు. ఏరికి దేశభాషయే స్వభాషగనుండి తీరును. ఒకరి ననుకరించుట వారిని భూషించుటయే యునను, స్వసామర్థ్యమును జూపకుండ ఇతరుల ననుకరించుట మరణసూచకము. మన జాతీయతను గాపాడుటకును ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధికి భంగము కలుగకుండుటకును, దేశభాషలను అన్నిదిక్కులను విజృంభింప జేయవలయు"నని ఆల్వారునుహారాజుగారు రుపన్యసించిరి.

దేశభాషోద్యమములలో అగ్రస్థానము వహించిన ఆంగ్లోద్యమపు కర్తవ్య మితరుణమున స్పష్టము. సంక్రాంతింతరము తిరిగి, యి విషయము దొరతనమువారిచే చచ్చిపబడును. ఈపుగ దేశభాషా ప్రాముఖ్యమును, దానిని గాంచుటకు భాషైకరాష్ట్రవిభాగావసరమును హిందూదేశమునందు నలుగడల వ్యాపింపజేయుట యద్యమాభిలాషుల ముఖ్యధర్మము. ఇందుకు ఆంధ్రనాయకులెప్పుడు బనిబానెదరు? ఆంగ్లోద్యమ సందేశమున కిప్పుడు హిందూదేశమున అవసరము గలను. ఆంధ్రనాయకు లుదాసీనత వహించిన, సమయము జారిపోవును

రాష్ట్రీయ విశేష సమావేశము.

ఈసభ యీనెల 25వ తేది శనివారము ను ధ్యాహ్వాము 1 గంటకు హైక్లెహాలునందు జరుగునని ప్రచురించియుంటిమి. నేటిదినమున చిత్తుతీర్థానములను వేరొకచో ప్రచురించుచున్నాము. ఈ సభ యసాధారణపరిస్థితులలో సమావేశమగుచున్నది. నిర్బాధవిధానము విషయమై చెన్న రాజధాని తన యభిప్రాయము వ్యక్తీకరించుటకు బూనుకొనినది. అందుకు చెన్న రాష్ట్ర మన్ని భాగముల నుండి

యు ప్రతినిధులు విశేష సంఖ్యాకులుగ నావలసి యున్నది. ఈసభలోగావించు తీర్మానముల ననుసరించి, చెన్నరాష్ట్రభావికత్తి, చెన్నరాష్ట్ర మనవేల హిందూదేశపు భావికత్తిమాణము నడువవలసి యుండును. అగ్రాసనాధిపతిని గూర్చి వ్రాయ నవసరము లేదు. దివానుబహద్దర్ పి. కేశవపిల్లగారు ప్రజల భాగుకొరకై తమ జీవితమును ధారబోసిన మహామహులు. ప్రజలకును ప్రభుత్వమునారికిని నిర్మోగమాణముగ నలనా నొసంగుటలో ప్రసిద్ధి కెక్కినవారు. అట్టివారకును యాభివ్యక్తియుక్రింద జరుగు మహాసభ జయప్రదముగ జరుగునని యూహించవచ్చును. నిర్బంధవిధానమును గూర్చియే గాక స్వపరిపాలనావిధానముగూర్చి అనేక ప్రముఖుల యభిప్రాయములు నెలవడినవి. మాంటాగు గారి యభిప్రాయము ప్రకటించబడినది. వారు గావించిన ప్రకటనవిషయమై ప్రజ లేమి యాలోచించనవసరము, యందువలనయే యీ సభలో తీర్మానించుట యవసరము. చిత్తుతీర్థానములలో దాదాభాయి నారోజిగారి నిర్మాణమును గూర్చిన తీర్మానము ప్రథమస్థానములకరించుట భావ్యము. రెండవతీర్థానము అబ్దుల్ రెహమాన్ గారి మరణమునకు చింతించుటయే యున్నది. మూడవతీర్థానము మాంటాగుగారి సభినందించుటయు, నాల్గవ తీర్థానము నిర్బంధవాసశీతల దీపివైచుటయు, మొదల తీర్థానము మైందవ సంస్కరణముల గూర్చియు, ఆరవ తీర్థానము మైందవ ప్రభుత్వమువారు బంపిన తీర్మానములను ప్రకటించగోరుటయు, ఏడవ తీర్థానము నిర్బంధవిధానమును దొలగించుటయు ఎనిమిదవతీర్థానము హక్కింజ్ ప్రభువుగారిపై విశ్వాసము జూపుటయు, తొమ్మిదవ తీర్థానము విద్యాగులు రాజకీయసభలకు వెడలగూడదను యుత్తరపు దీపివైచగోరుటయు వైయున్నవి.

ఈ తీర్మానములలో, ప్రస్తుతస్థితిలో ప్రజలు జేయగల కర్తవ్యము తెల్పియో గాన్పించుక బోవుట శోచనీయము. ఈ విషయమై నాలోచింపక బోయినచో, ప్రత్యేక రాష్ట్రీయ సభను జరుపుటచే గలుగు లాభము గాన్పించదు. చిత్తుతీర్థానములలో ఈ విషయమై తీర్మానము గాన్పించక బోయినను, సభలో నిట్టి తీర్మానమును ప్రవేశ జెప్పటకు వీలు గలదు.

దేశము సందిగ్ధతరణములో నున్నపుడు గా వింశతమచున్న రాష్ట్రీయ సమావేశమునకు అన్ని భాగములనుండియు ప్రతినిధులు వెడలి, సభను జయప్రదము గావించవలయును దేశీయమహాజన సభయం దింతవరకును యభిమానము నహించిన వారందరును యీ సభ కేతెంచి, దేశభ్యుదయ మనుగూర్చి యాలోచింప గోరుచున్నారము. మాంటాగుగారి యాగమనానంతరము ప్రభుత్వ దృష్టిధము కొంతవరకు మారినట్లు నిన్నటి పత్రికలో ప్రచురింపబడిన ప్రకటనమే సాక్ష్యము. ఇందుకు దోడు నిర్బంధవిధానము దొలగించినచో, ప్రజల కృతజ్ఞతకు ప్రభుత్వమువారి కెక్కుడుగ పాత్రులగువారనుటకు సందియములేదు. ఏసంస్కరణములు దేశమున కొనగినను, నిర్బంధవిధానము దొలగింపనిది ఆ సంస్కరణముల బూర్ణముగ ననుభవించ వీలులేదు. అట్టి ఫలితమునకు ఈ రాష్ట్రీయ సభ తోడ్పడినచో, సభోపయోగము సుస్వక్రమగును. ఇట్టి సమయమున ప్రజలవాంఛలను తృప్తి పరుప ప్రభుత్వమువారు బ్రాధితులు.

స్వపరిపాలనాదర్శము.

స్వపరిపాలనాదర్శము స్వదేశ సంస్థానాధీశుల నెటుల యాకర్షింపుచున్నదో, గమనించిన వారలకు, స్వపరిపాలనము లభించినపుడు స్వదేశ

సంస్థానాధీశులు నెనుకంజ వేయుదరని యూహించుట కివకాళ ముండదు. ఆళ్వారు మహారాజుగారి టీవల విద్యాధుల కొనగిన యుపన్యాసమున, యీ క్రింది వాక్యములు గాన్పించుచున్నవి. “విద్యాధులారా, మీ రేజీవితమార్గ మవలంబించినను, మున్ముందు మైందపుల మనియు, దేశభిమానము గల మైందపులమనియు, రాజభక్తిగల మైందపుల మనియు జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు. ఈ పదములలో వైరుధ్యమేమియు లేదు. ఈ పదములొక భావమునే నూచింపుచున్నవి. ప్రస్తుతహిందూదేశ వాతావరణము నామయరూపు, నామ్రాజ్యాత్మకత్వపరిపాలన సమస్యలతో నిండియున్నది. ప్రధానమంత్రి నుడివినట్లుల సంగ్రామముచే మనకు వేయిసంవత్సరముల యనుభవజ్ఞాన మెక్క మారు గలిగినది. జీవితాశయముల గూర్చియు, ప్రజాసమస్యల గూర్చియు, మన యభిప్రాయములు వేయి సంవత్సరములు ముందుకు పరుగిడినవి. రాజకీయసమస్యలు నిరాధారముగ ఆశలవైనను, పరప్రదానకుల వైనను, నిలిచియుండలేదు. ఆత్మానుభవమువైన ఇవి ఆధారపడి యున్నవి. ఇది భావలనుండి వెలువడవలెను. ఈ తేజము ప్రసరింపగనే, యజ్ఞానతీమిరము పటాపంచలగును. స్వాతంత్ర్యభాను ముదయించును. ఈ క్లితి దేశములకును, ప్రజలకును అన్వయించినపుడు, దీనికి హిందూ లనియు, స్వపరిపాలనమనియు నామ మొసగబడును. తన దేశమునందును, తన పూర్వీకులయందును భక్తిగల భారతీయు డెవడును, భారతదేశము సామ్రాజ్యమున అర్హతను నాక్రమించుటకుగావించుచున్న ప్రయత్నములలో పాల్గొనక యుండజాలడు. మీరు సంసిద్ధులుగావలసిన తరుణ మిదియే. మీఎదుటనుండు దేశావసరముల దీర్చుటకు, మీకు వివేచనజ్ఞానము, సద్విద్యయు యలవడట భావ్యము. మీరు సామ్రాజ్యములో యస్థాన మాక్రమించి, మిమ్మును గూర్చి దేశముగర్వింపడునటుల దయచూచునారెను మీరు ఉన్నతవిద్యాభ్యాసము జేసి విశ్వవిద్యాలయముల బ్రవేశించునపుడు, మీ సంస్థానముయొక్కయు, మీ దేశము యొక్కయు గౌరవమును కాపాడవలెనట నాకోరిక. మీ ఆశయము గూడ నట్టిదే యని భావించుచున్నాను.”

విద్యాధుల ఎదుట నుపన్యసించుటలో, దేశపు భావికత్తిని గూర్చి య త విప్లవముగా దెలుపుట, ఆళ్వారు మహారాజుగారికి స్వపరిపాలనాశయము నందు గల గాఢభిమానమును జాటుచున్నది. ఆళ్వారుమహారాజుగారి యభిప్రాయములే యనేక సంస్థానాధీశుల మనోవిధిని తాండవమాడుచున్న వనుటకు సందియము లేదు.

సంతోష వార్త

21 వ తేది మెసేజిపత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది.

“బెంగాలు ప్రభుత్వోద్యోగియగు కమింగు గారు దేశరక్షక శాసనముక్రింద నిర్బంధించబడిన కొందరు యువకులను విడుదలచేయ దలచుచున్నారని అమృతబజారు పత్రికలో జరుపుటకు సంతసముగ నున్నది. వీరు 2000 రూప్యములకు జామీను పత్రమును వ్రాసి యివ్వవలయునని షరతు జెట్టెదరట. ప్రస్తుతస్థితిలో నిట్టి షరతుజెట్టుట స్వాభావికమే. దేశరక్షక శాసన ప్రయోగముచే నిస్సహాయులైన యీ యువకులపై ఎట్టిదయ జూపించినను, యందుకు ప్రభుత్వమువారికి వందనము లర్పించెదము. ఇట్టివారి సంఖ్య 1000 గలదట! వీరిలో యందరిని గాని విశేష భాగమును గాని వదలినచో ఆరాష్ట్రములో ప్రజలకును ప్రభుత్వ

ము వారికిని గల మొక చాత్యము ప్రబలుటకుమార్గ మేర్పడును. అమృతబజారు పత్రికలో ప్రచురణమైన వర్తమానముచే సంతసము గలుగుచున్నది. ఈ వర్తమానము నిజమగునని భావించుచున్నాము.”

ఇట్టి యాశయే చెన్నపురి విషయములో గూడ ప్రబలియున్నది. ఇట్టి ఆశలు త్వరలో ఫలించు గాక! ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును మొక మత్స్యము ప్రబలమగు గాక!

స్థానిక వార్తలు

సీమలపా:- రైలుసరిగావచ్చినచో సీమలపా రేవు ఉదయము 7½ గంటలకు బటువాడా చేరుబడును.

ఆంధ్ర మహాసభ:- రాజోపు ఆంధ్రమహాసభ కర్నూలులో జరుపుటకు ఆంధ్రమహాసభ స్థాయి సంఘము వారు నిర్ణయించిరి.

బిసెంటు నిధి:- మెయిటి మొత్తము 44607-15-7 బొంబాయి క్రిక్యట్టి. ఎన్. లాడ్జి కార్యదర్శి ఆర్. జే. తాతా గారు 1001-0-0 ఇతర మొత్తములతో గలసి రు 46488-5-4 కనూనైకని 21-8-17 వ తేదీని కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

బిసెంటు శిలావిగ్రహ నిధి:- మెయిటి మొత్తము 450-0-0 మా. కే. పి. గంగ సామన్యంగారు 25-0-0 న్యాయమూర్తి సదాశివయ్య గారును సతీగారును 2-0-0, ఇతర మొత్తములతో కలసి రు 601-8-0 ల చేరినవని కార్యదర్శులు ప్రకటించిరి.

చెన్నపురి రాష్ట్రీయ (కాంగ్రెసు) ప్రత్యేక సమావేశము:- ఈ సమావేశమునకు గాను ఆహ్వాన సంఘమువారు నేడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు మహాజనభావందీరమున సమావేశమై ప్రేక్షకులను రానిచ్చుట మున్నగు విషయములను చర్చించెదరు.

ఉత్సవము:- రేపు ఉదయము 10 గంటలకు తిరువచ్చేళ్ళునని పేరు ముత్తుమూరస్వామివారికి రుద్ర మహాభిషేకమును, సాయంకాలము 6 గంటలకు ఆలంకార దీపారాధనము జరుపబడును. రాత్రి 7, మొదలు 9 వరకు స్వామి వారిని క్రొత్తగా నియాయ గానింపబడిన నెలవలి వాహనముపై గూర్చుండబెట్టి నేడపారాయణముతో నారేగించెదరు.

సాత్విక నిరోధమును గూర్చిన యుపన్యాసము:- బ్రాడ్వే 27 వ సంఖ్యగల గృహమున గల బ్రహ్మసమాజ పఠశాలందరమున ఈ నెల 28 వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు బారిష్టరు ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు సాత్విక నిరోధమును గూర్చి యుపన్యసించెదరు. బారిష్టరు ఎన్. నరసింహారావు ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. గారధ్యక్షత వహించెదరు.

నేటి వాతావరణస్థితి:- బంగాళా ఖాతమున కుత్తరమునందు వాయుభాగము కొద్దిగా తగ్గినది. పశ్చిమతీరము నందును, బంగాళాఖాతమునకు తూర్పునందును కొంచె మెక్కువమైనది. కర్ణాటకమునందు వాయువు మెల్లగా వీచుచున్నది. ఉత్తర సర్కారులందును వాయువు చుందతరగతి గలిగియున్నది. ఈ యదయము అండమానులలోని పోర్బుల్లెరు పురమునందును, వాల్తేరు, కొచ్చి, కార్వారు, నేలములందును వాయువునందు చలనములేదు. కలకత్తాకు దిగువను గంగా నదిలో నున్న సాగరద్వీపముక నీయదయము తూర్పుగా గాలి వీచినది. బంగాళాఖాతమున కుత్తరభాగమునందు అత్యల్ప వాయుభాగము గల ప్రదేశ మేష్టమవుచున్నది. మధ్యమెక్కువంతటను ఎక్కువగా నున్నది. కర్ణాటకమునందు సాధారణ స్థితికి కొంచెము తక్కువగా నున్నది. ఉత్తర సర్కారులందు తిప్పు ఇతర ప్రదేశములందు పగటియుష్ణము సాధారణస్థితికి తక్కువగా నేయున్నది. నిన్నటిదినము అత్యధికోష్ణము (96 డిగ్రీలు) నెల్లూరునందుండెను. ఇంకెచ్చటను 93 డిగ్రీల కధికముగ లేదు. ఉత్తర సర్కారులందు 90 నుండి 93 డిగ్రీలవఱకును, చెన్నపురినండి దక్షిణమున 89 నుండి 92½ డిగ్రీల వఱకును, దత్తియండలములందు 89 నుండి 93 డిగ్రీలవఱకును కర్ణాటకమునందు 91 డిగ్రీలవఱకు నుండెను. పశ్చిమ తీరమునందు మేఘములు మఱి ఎక్కువయ్యెను. పశ్చిమతీరమునందే విశేషవర్షము కురిసినది. బొంబాయియం దించుమించుగా 2½ అంగుళములును, కార్వారునందు 2 అంగుళములును, చెన్నపురి చుంగురూరులందు 1½ అంగుళములును, వర్షించెను. కర్ణాటకమునందును దత్తియండలములందును కొద్దిగ వర్షించినది. ఉత్తర సర్కారులందును నెల్లూరునందును వర్షము లేదు

బ్రిటిషు వాసుల హక్కుల నంగముము

బ్రిటిషు కార్మికులు స్ట్రావు హక్కు మున నామోదించుట

వాచ్చెను గావవ్యతీరేతింతుట - కావ్యతసంధికి భంగకరము.

బ్రిటిషువారు 'హిందు'ల నధికముగ యుద్ధరంగమున నుపయోగించుట

ఎయిసు - స్టాండర్డు - వెర్షనును ముందు తీర్మానముతో; పరాసువాదు 4000 మందిని పట్టుకొనుట.

(రెండవ విభాగము)

ఇంగ్లండు

కార్మికులు, స్ట్రావు హక్కుము

లండను, ఆగష్టు 20:— బ్రిటిషు మైనరుల సంఘము వాణిక్ రహస్య సమావేశమును గావించి స్ట్రావు హక్కుము కాన్ఫరెన్సు కమిషనరులకు జేయబడిన హాండ్ తీర్మానము నకు కృతీరేకముగ మొత్త తీర్మానమును గావించి, నేటికిని మన సమావేశము కానున్న కార్మిక సభవారి తీర్మానమునందు వలన గొంతెక్కుగా గలుగలను.

వర్తకులు, నావికులు.

మానుషుల కర్తవ్యముల ప్రతినిధులు నావికుల యొక్కయు, వైరుధ్యములయొక్కయు ప్రతినిధుల తీర్మానమును బలపరచు నిమిత్తము నిన్నటికిని సమావేశమై, వైరెండు తరతుల ప్రతినిధులను స్ట్రావు హక్కుము కాన్ఫరెన్సు నకు ప్రతినిధులుగా తీర్చిదిద్దిరి. దేశమునందున్న వర్తక సంఘముల కన్నిటికిని వారు నావికుల తీర్మానమును బలపరచు నదియు, మానుషుల యెలపరచు శాశ్వత ప్రకటనమునందలి, జనబులలో 894 అనుకూలముగను 321 ప్రతికూలముగను 16 తటస్థముగను వచ్చెను.

గనుల పనివాండ్రు అభిప్రాయపు నిజము

లండను, ఆగష్టు 21:— మైనరుల తీర్మాన మన్న 6 లక్షల వోట్లు హెండర్స్ గారి సత్తును నుండి స్ట్రావు హక్కుము సభ వర్తకుల వారిపక్షమున జేయనట్లు. 10-వ తేదీనాటి తీర్మానాధారము ప్రకార మింకాను వలన స్ట్రావు హక్కుము సభా ప్రతినిధుల సంఖ్య ఎక్కువ కాజాలదు గాని అనాటి అధిక సంఖ్యకుల సంఖ్యను విశేషముగ తగ్గింప గలను. తర్వాతమున ఏదియు విశదము కాకుండ యుండును. మైనరుల ఓట్లు వర్తక సంఘముల వోట్లనుగల కొంతపని చేయునని నమ్ముచున్నది. ఈమాన్యులను కృషిముగా గమనింపదగు అంశ మొకటియున్నది. నాన్ బెరు లాండు మైనరులలో ననేకులందరకు శాంతివాదులు గనుండిరి. నిన్నటికిని జరిగిన సభలనుబట్టి వాచిన ఆగష్టు 10-వ తేదీనినాటిని తీర్మానము కార్మికుల యభిప్రాయమును బాగుగ వ్యక్తీకరింప వున్నదిగాని అతీర్మానము మరలసభ్యుల యామోదమును బడయకలయునని కోరవలయునట్లు యూహించ వచ్చును. మాది వ్యాపారస్తులలో నాటికి 90 కంటె నెక్కుడు స్ట్రావు హక్కుము కాన్ఫరెన్సునకు కృతీరేకాభిప్రాయము సెనగెదరని "డెయిలీ టెలిగ్రాఫు" యొక్క కార్మిక విశేషకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

కార్మికులు; దొరతనమువారు

లండను, ఆగష్టు 21:— నేటికిని మనర కాపి చేయబడిన కార్మిక సభలో స్ట్రావు హక్కుము ప్రతినిధుల సంపదము నను తీర్మానముల చూల దృఢపరచబడియెను. 12, 34,000 వోట్లు అనుకూలముగను 12, 31,000 వోట్లు ప్రతికూలముగను వచ్చెను.

హెండర్స్ గారు తమ స్వంతవాణ్ణులమున నిట్టిభిప్రాయమిచ్చిరి. క్రిందటి సమావేశమునకు తానెట్టి యమూల్య మగు సమాచారమును తెలియజేయునట్లు మంచి జేయలేను. నేటికిని స్ట్రావు హక్కుమును బ్రిటిషు ప్రతినిధులు రావలయునని కోరెనుగాని గమనాలాభిప్రాయము సెనగిరి. కార్మిక సభ్యులు దొరతనమును విడిచిరావలయునని కోరకుడని హెండర్స్ గారు వాదిక చెప్పిరి. ఏలయన అందు మామున యుద్ధము విజయవంతముగ నంత నుండుట కంతరాయము గలుగలను.

కార్మికుల హక్కు సభ్యుడు హచ్చిసెక్ గారి ట్టుపపాదిందిరి. "బ్రిటిషు కార్మికాభిప్రాయమును గూర్చి తప్పుడభిప్రాయముగాని తప్పుడు ప్రాతినిధ్యముగాని కలుగకుండు నిమిత్తము బ్రిటిషు కార్మిక ప్రతినిధులు స్ట్రావు హక్కుమునకు బోయి తీరవలయునను పూర్వతీర్మానము నీసభవారు మరల్చు

కొనును. దొరతనమువారు తమ ప్రతినిధులకు రహదారి చీట్లు మొగంగకుండుట కీ సభవారు మిక్కిలి విచారించుచున్నారు. ఇందును గూర్చి చురల నింకొక ప్రాతినిధ్యము సంపదలయు నని వారు తెలుసుచున్నారు."

కార్మిక ప్రతినిధులు.

సాంఘిక నాది ఘోషిస్తున్నట్లుగాని తీర్మానముగాక ఈ క్రింది యుపపాదనమును ప్రవేశ పెట్టిరి. కార్మికుల పద్ధతియు, దొరతనమువారి పద్ధతియు ఏకీభవించ జాలనందున ఈసభ వారు కార్మిక ప్రతినిధులు దొరతనమునందు పాల్గొనగూడదని తీర్మానించుచున్నారు.

పార్లమెంటు కర్మకు ధార్మిక తీర్మానము నెదిరించిరి. అట్టి డిట్టు పలికెను. జర్మనీయం దంతట సంధి చేయ గలవా యొక్కడే యున్నాడు;— కెయిజు:

గనుల పనివాండ్రు సంఘాధ్యక్షుడు నైట్ లుగారు ఎం. డియరు ఛెయిల్లుగారిని తమ అధిక సభ్యత్వ విడుదలగా వారందుల కంగీకరించిరి.

వర్తక సంఘములవారి కీ సమస్యను తెలుపవలయు నను సపపాదనము ప్రోసివేయబడెను.

బార్ని సుగారు

బార్ని సుగారి ట్టు చెప్పిరి. అతడు కార్మికుల స్పష్ట మగు అభిప్రాయముల ననుసరించియే తాను మంత్రివర్గమున జేరెను. ఇప్పుడు కార్మికులు దొరతనమునుండి 'తొలగిపోవుట' మంచిదికాదు. ప్రాపంచిక స్వాతంత్ర్య సంస్థాపనము కొరకు తాను దొరతనమువారికి సహాయము చేయదలచెను. స్ట్రావు హక్కుము సభకు బోవుటవలన నేమియు లాభ ముండజాలదని తాను నమ్మి యుండుటచే తాను స్ట్రావు హక్కుమునకు బోవుట కభ్యంతరము చెప్పెను. అట్టి సమావేశమువలన జర్మనీ కన్ని విధముల లాభమేగాని నష్టముండదు. తాను మంత్రివర్గ సభ్యత్వము నంగీకరించుటకు పూర్వము హెండర్స్ గారిని మంత్రివర్గమున నుంచవలసినదని తాను ప్రధానమంత్రిగారికి వ్రాసియుండెను. పిమ్మట వారి క్రిందిరంగతిని నొక్కి మెక్కి పలికిరి. స్ట్రావు హక్కుము సభకు ప్రతినిధు లంపవకుట వలన దొరతనమువారి స్థితి చాల బలహీనము కాగలదు. అట్లు చేయుట వలన చిరకాల సంధి సమకూడనేరదు. మంచితరుణము వచ్చిన నట్టిసభ గానింపవలదని తాను చెప్పెను. కాని ఇదిమాత్రము మంచితరుణము గాదు. స్ట్రావు హక్కుము తగిన ప్రవేశము కాదు.

మందుగుండుసానుగ్రి యేర్పాటులు.

లండను, ఆగష్టు 21:— నావిక దైవిక సభాపద్ధతుల ననుసరించి మందుగుండుసానుగ్రి సభయొకటి స్థాపింపబడి యెను. దీనియొద్దే ముందుగుండుసానుగ్రియొక్క యేబది శాఖలకు సహాయము సెనగించుట. ఈయేబది శాఖలును 10 గ్రూపులు చేయబడును. అందు ప్రతిగ్రూపునకును సభయందు ప్రాతినిధ్య మొనగబడును. మంత్రివర్గము వారిపక్షికి 20 లక్షల మందిని పనిచేయని నొంగించిరి. అందుప్రధానాధికారి కార్యమున నున్నవారు 13,500 ఈసభ నేర్పరుచుటవలన ఆర్థికస్థితి యభివృద్ధి నొందగలదనియు, వస్తుసంపదలు పరిపూర్ణముగ నుపయోగింప బడుననియు నమ్ముచున్నది.

పోపుగారి సూచన, బ్రిటిషు వైఖరి.

లండను, ఆగష్టు 21:— ఆగష్టు 20-వ తేదీనాటి యుత్తరమున రైటుగారి కోమ నగరపు విశేషుడొట్టు వ్రాయుచున్నాడు:— "పోంటి ఫిస్కులునోలు" తమకు ముట్టివని బ్రిటిషు దొరతనమువారు తెలియజేసినందు, దానివారు ఈ దాదాప్యముతోడను మంచి శ్రద్ధతోడను ఆలోచించెదరనియు బ్రిటిషుమంత్రి పోపువర్గము వారికి తెలియబరచెను.

కోజునకు 8 గంటలే పనియుండవలెను.

లండను, ఆగష్టు 20:— ఇంజను డ్రైవరుల కోరిక సందర్భమున నిట్లు నిలబడుచున్నది. వారనేక కష్టముల పాలగుచున్న వారయ్య కోజున కెనిమిదిగంటలు మాత్రమే పనియుండవలెనను చూత్రము నాధారము చేసికొని దేశమున కంతటికిని కష్టమును గలిగింపరని నమ్ముచున్నది. ఏల ననవారు కలహించున దందుకొంతెక్కుయని యనుమానింప బడుచున్నది. ఈమాత్రమునున్న సమయమున నాచరణగుండుపయోగింపవలయునని వారు కోరుచుండలేదు. అయినను దొరతనము వారిస్థితినిబట్టి చూచినవా రెల్లకాలమును రెయిల్వే అధికారులును వహింపరనియు, భాగస్వాముల యనుమతిలేనిది, భాగస్వాముల లాభముల కింపజేయునట్టి విషయమున వారేయియు వాగ్ధతయు చేయరనియు విదితమగుచున్నది.

కర్నలు రెవెన్యూ గారిత సూచనలు.

లండను, ఆగష్టు 20:— కర్నలు రెవెన్యూ గారు "మైన్స్ కలెక్షన్" కోరిక వ్యాసమున వ్రాసి అండుల వాకొనుచున్నాడు:— పద్ధతి ప్రకారముగల కృత్యతా పూర్వకముగను గాజుగారు భారతీయులకు కమిషనుల నిచ్చివలయును. వైనికాధికారి ము (కేడెంబిషిపు) లకు పరీక్షల బెట్టుటకంటె రాజకుటుంబములలోని వారల నాపదవులయందు భాగరూకతతో నియమించుట మంచిదని రెవెన్యూ గారు యభిప్రాయము. భారతీయులకు వైనికాధికారి పనులయందు శిక్షనొసగుట కొక సంస్థాపనమును స్థాపింపవలయునని వారు సూచించుచున్నాను. సంస్థాపనకు క్వెట్టా, వెల్లింగ్టను వర్గములవారి సుపయోగింపదగును.

బ్రిటిషు పార్లమెంటు.

లండను, ఆగష్టు 21:— పార్లమెంటు ఆగ్ట్ బరు 16 - తేదీవరకు మూసిజేయబడును.

ఫ్రాన్సు

లండను, ఆగష్టు 21:— సర్ డెగ్లాసు హేస గారు నేటి సాయంకాల మిట్లు ప్రవరించిరి:— ఎవేఫీ కాన్ఫరెన్సు మున తాను గోల్డ్ స్మిథుల ప్రదేశము నాక్రమించుకొనుటకు శత్రులు మూడవసారి ప్రయత్నించిరి. వారికి "ఫ్లేచును వెర్సెయ్" సహాయము విశేషముగ నుండెను. యుద్ధము పూర్తిగ తరిమి జేయబడెను. మే మన్ని ప్రదేశములను దృఢముగ నిలవ బెట్టుకొంటిమి. నెంటు క్వెంటిను కాలవమైనన్ని విశాలరంగమునందలి శత్రుపంక్తుల నన్నిటిని బట్టుకొంటిమి. ఈప్రసూమెనినగోల్డ్ మిడనున్న మాస్టరులను బలపరచుకొంటిమి.

నావికాధికారులట్లు చెప్పుచున్నారు:— ఆదివారము నాటిరాత్రి మావైమానికులు మిడిలెక్రెండంపు, బ్రూజిను కర్మాలము ములమిడను విశేషముగా బాంబుల ప్రయోగించిరి. వారియంత్రములన్నియు సురక్షితముగ తిరిగివచ్చెను.

పోపుగారి సూచన.

లండను, ఆగష్టు 20:— పోపుగారి సంధి సూచనకు ప్రత్యుత్తర మొసగుటకు మున్ను మిత్రసంఘటివాణ్ణొక సభ గావించి యాలోచనచేయదగుని రాబర్టు సెసిలు ప్రభువు గారు ప్రజలసభలో తెలిపిరి.

వెర్లను యుద్ధము.

శత్రువు లపారనష్టములతో వెనుకకుపోవుట. లండన్, ఆగష్టు 21:— పరాసువా టిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— సెర్వాసెత్ భూమిదగ్గర మాడుచోట్ల జర్మనులు ముట్టడించిరి. మా శత్రుత్వ బ్యాలలను బరపి అపారనష్టములతో శత్రువులను వెనుకకు పోదోలితిమి. అవుకోర్టు అటవీ ప్రదేశము దగ్గరను క్యూమియన్స్ అటవీ కుత్తముగను రాత్రివేళ వెళ్లకు వత్తముగ జర్మను లతిగయించెదముగ ప్రతియుద్ధ మునర్పిరి. మాశత్రుత్వ బ్యాలలచే శత్రు యుద్ధమును ప్రతిహతముజేసి ఘోర నష్టములను కలుగజేసితిమి. మేమునైకోన్న ప్రదేశముల నన్నిటిని నిలబెట్టుకొంటిమి. వానిని భద్రపరచుకొంటిమి. నిన్నటి రోజున 116 గురు ఉద్యోగగ్రస్తులతో కలిపి 5 వేలమందిని బంధించి జేసితిమి. రాత్రివేళ శత్రువైమానికులు మా వెనుక భాగమునై దండెత్తిరి. ఈ ప్రదేశమును బంధించగలరు. వీరిలో చాలమందికి గాయములు తగిలినవి. మావైమానికులు డెక్, సూరీ, మ్యాసు, బ్రూయెన్సిను, వైవిల్లి, బ్యూటానల్లి యినుప దారులను బాంబులతో తగులపెట్టిరి. బెల్జియములో ధోరాన్సు కాలర్సు, వైడెక్, గిట్సు యినుప దారులను మేము భ్వంసము చేసితిమి. 21 శత్రు విమానములను నేల గూల్చితిమి. ఇందులో చాలవరకు పూర్తిగ నాశనమొందినవి.

టాంక్సుబండ్ల విజృంభణము.

లండను, ఆగష్టు 20.—బ్రిటిష్ వారి కార్యాలయము నుండి రూపాయి విలేజుకు డిల్లీ ప్రకటించుచున్నాడు. ప్లాండ్ ర్యులో ఇటీవల రణస్థలములను నీటితో నిండియుండెను. ఇప్పుడు కొంచెము అనకూలముగ నుండుటచే భూమినిగాట టాంక్సుబండ్లు సంరక్షించుచున్నవి. దీనివలన యుద్ధస్థలముల కొంచెము అభివృద్ధిగాంచినవని తేలుచున్నది. జర్మను ఖిందీ దళము వారు మా శకటములను జూచి ఆశ్చర్య మగుచున్నారని, నిన్నటి రోజున మా (టాంక్సు) బండ్లు ప్రయోజనకారిగా లేవని జర్మనులు ప్రకటించిరి. వాస్తవముగ నిన్నటి దినముననే మా టాంక్సుబండ్లు దివ్యముగ పని చేసినవి. శత్రువులు తమ శత్రువులను మావైపునకు కేంద్రీకృతము చేసి సంతోషము అగ్ని జ్వాలలను దురిపించుచున్నారు. అతిగొప్పవస్తువులతో మేము విజయముగాంచితిమి. ఇదియే మాబండ్లప్రముఖతకు దృష్టాంతము. నిన్నటిరోజున సెంటుజ్యూలియనులో మా (టాంక్సు) బండ్లు జయప్రదముగ పోరాడెను. నిశిత్రాత్రియందు కూడ స్వేచ్ఛగా విహరించుకొనెను. ఫిరంగులవల్లనే ఈ బండ్లశబ్దము చల్లారివది. ఈయుద్ధమున పోరుటకు గణభూమంతయు అనకూలముగ లేదని సమరమునందలిరి. ఉభయ పక్షములవారును భయమునకుగ కొంతవరకు ఫిరంగులతో పోరునల్పిరి. పిదప మాఫిరంగులు మా నము వహించినవి. మేము పరాక్రమంతోపోరెదమని ముందుగ గ్రహించి మమ్ములను ఫిరంగులతో ముట్టించుటకు జర్మనులు ప్రారంభించిరి. ఏమియు లేకుండుట జూచి ముట్టడిలి ఆపుచేసిరి. మాఫిరంగులు మరల ఇంతింత భయంకముగ ప్రేల నారంభించెను. ప్రభాత సమయమున మాటాంక్సు బండ్లు ముందుకేగ ప్రారంభించెను. పరాక్రమ వీనివెంట పుట్టెను. మాబండ్లును, కాల్పుములును వీనివలె నలుమూలలు అల్లుకొని విజృంభించినవి. మాబండ్లు భయంకరముగ శబ్దములతో ముందుకేగుచున్నపుడు శత్రువులు తమ రహస్యపుష్టానములనుండి మావై తమఫిరంగులను ప్రయోగించుకొచ్చిరి. మాబండ్ల వెంట పరాక్రమము పోరుచుండెను. మాటాంక్సుబండ్లు శత్రువులను సమీపించుకొనడనే శత్రువులు పారిపోయిరి. మాంటుధూబోకోకాపు పొలములుకూడ వీరాక్రమించుకొనిరి. దీనివలన గొప్పకష్టము కలిగెను. మేము మొత్తము 500 గజముల దూరము నుండుకేగితిమి. కాని జర్మనులు లింతకంటె నెక్కువదూరము వెనుకకు పారిపోయిరి. ఈకథన మంతయు మాటాంక్సుబండ్లు అత్యంతోపచోగముగ నున్నవని చూపుచున్నది.

పరాసువారు 25 ఫిరంగులను శత్రువువేసికొనుట ఇంతవరకు పరాసువారు 25 ఫిరంగులను శత్రువుచు కొనిరి. వైమానికయుద్ధ మింతకంటె ఎన్నడును గొప్పగ జరుగలేదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్, ఆగష్టు 21:—నెల్లూరు నుండి అనేక పక్షాలములు ప్లాండ్లను కంపబడినవని రంగమునుండి సమాచారము తెలియుచున్నది.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, ఆగష్టు 20:—జర్మను విమానములు హాలెండు మీద బాంబులనేయు వింతసమాచారమును గూర్చి అధికారిత్వానైటగుగారికిల్లు తెలియవచ్చెను. జర్మనులు ఇంగ్లాండు మీదదాడి నలుపనెంచిరి. వాయుభార మనుకూలముగ లేకుండుటవలన నావాయుత్నమును విడిచివదిలిరి. బాంబుల భారమును తగ్గించినగాని బాంబులవిమానములు క్రిందికి దిగనేరవు గనుక వైమానికులు తమబాంబుల నెట్లయిన ఉపయోగింపవలసిన వారైరి. వారి దెబ్బయములలో బడవైచిన తనప్రజలే గలవనియు, అందుచే వారు హాలెండునకు వచ్చునని కాగి అచట నాబాంబులభారము తగ్గింపదలంచుకొనిరి. అందువలన తటస్థులు మాత్రమే చచ్చెదరు.

జర్మనులు తమ నష్టములను బిప్పుకొనుట.

లండను, ఆగష్టు 21:—జర్మను వాయువార్త లిట్లు తెలుపుచున్నది. వెడ్డెను యుద్ధ ప్రారంభమున ట్యూలను కొండను యుద్ధ మొనర్చుకొనే పరాసులు స్వాధీనము చేసికొనిరి. ట్యూలెక్ కొండ మ్యాసునదికి తూర్పుననున్నది. 14½ మైళ్ల వరకు యుద్ధము తీవ్రముగ జరుగుచున్నది.

జర్మనుల ప్రయత్నములు భంగమగుట.

లండను, ఆగష్టు 21:—వెడ్డెనుదగ్గర పరాసువారి కాల్పులములు జర్మనులవైబడి వారిని ఆశ్చర్యపడునట్లు చేసినవి. పరాసువారు దాటిపోయిన 12 నిమిషములకు అదారిని జర్మనులు బంధించిరి. పరాసువారు మాత్రము నిరసాయముగ వెడలిగని ఒక పరాసు విలేజుకుడు తెలుపుచున్నాడు.

అన్ని ప్రదేశములు మావశమైనవి

పరాసువారు పరాసువారి ముట్టడి.

లండను, ఆగష్టు 21:—పరాసువారి ప్రధాన కార్యాలయమునను రూపాయి విలేజుకుకు నిన్నటి సాయంత్రమున ఇట్లు తంతి కంటినాడు:— వెడ్డెనురంగమున పరాసువారు మరల ప్రభాతసమయమున ఇంకొక యుద్ధమున ప్రారంభించిరి. అపుకోర్టు అడవినుండి బెజనవారు వాయువ్యామునకు మ్యాసునది కిరుప్రక్కల నున్న జర్మనుపంక్తిని 15 రోజులనుండి ఛేదించుచున్నారు. జర్మనుల పంక్తి 16 మైళ్ల వరకు వ్యాపించియున్నది. నేటి యుద్ధమున పరాకులు తమ కందకములనుండి అతి తీవ్రముగ వెడలి 40 నిమిషములలోపుగ పట్టుకొనలచుకొన్న మొదటిపంక్తిని సమీపించెను. 7 గంటలగుసరికి అనుకొన్న స్థలములన్నియు మావశమైనవి. నిస్తారము బంపింకూడ మా చేజిక్కిరని తెలియుచున్నది. అతిగొప్ప నష్టములతోనై ఈ దిగ్విజయము లభించినది నుడువదగును. ఉదయము 2, 3 గంటలకు కాల్పులములు కందకములనుండి బయలిడక పూర్వమే పరాసువారి ఆశ్చర్యదళములు బయలిడి గుర్తు స్థానమును చేరినవి. రాత్రంతయు అంధకార భంగముగ నుండెను. కాని జర్మనులకందకములనుతగులబెట్టుచున్న మావైబులకాంతి మాత్రము రాజమాన్యమున కొంచెము ప్రకాశించుచుండెడిది. దీనివలన 12 గజముల దూరముగనున్న వస్తువులన్నియు దృష్టికి లాగుగ నున్నవి. వైబుల మెరుపు వేనవికాలపు మెరుపు తీగలవలె ప్రకాశింప జొచ్చెను. ప్రతివోటును ఫిరంగుల శబ్దమే చెప్పులు ఘనమగునట్లు వినిపడ జొచ్చెను. ప్రళయ కాలపు ధ్వనులవలె కొంతకాలమైనపిదప ఫిరంగులు ప్రేలుట మానివైచినవి. కొంతదినక మరల ప్రేల నారంభించి పరాకుల వెంట వెప్పురుకొండలపు మాంటువరకు పోయిరి.

ముట్టడి

7 నిమిషములు గడచినపిదప తారాయస్థలు ఎగుర నారంభించినవి. పరాసు పరాకుల పురోగమమును ఆపుటకు జర్మను సేనానులకు వీలులేకున్నదని విధిమాయెను. ఈసంగతిని తారాయస్థలు రూపకముగ వైరులు బోచిపంక్తులదగ్గర శత్రువులకు తెలియజేసిరి. కాని చాల అలస్యముగ ఈగుర్తు శత్రువులకు చేరినది.

భయంకరమగు పని.

వెడ్డెమ్యాక్ పతనమునకు పూర్వము మధ్యాహ్నము పరాసువారు అతి తీవ్రముగ తమ పరాక్రమమును సంగ్రామమున జొనిసి పోరుచున్నారని వెడ్డెనునుండి తంతివార్తలు వచ్చినవి. వెడ్డెమ్యాక్ తుల్యభాగమంతయు శత్రువులు బలకరముగ తమ స్వాధీనములో నుంచుకొనిరి. క్యూమియర్ను కొండ దక్షిణ భాగమును మే మాక్రమించు కొంటిమి. నజిదక్షిణభాగమునకు శత్రువుల పంక్తిని పారదోలితిమి. మా ముందు ప్రదేశమందు ఒకలోయ వ్యాపించియున్నది. ఇందులో పాసెను అటవికలడు. ఈప్రదేశమంతయు 18 మాసములనుండి జర్మనులు అతితీవ్రముగ కాపాడుకొనుచున్నారు. వెడ్డెనురంగమున శత్రువుల సంఖ్యచాలవరకు విస్తరించినట్లు తెలియుచున్నది. జర్మనులు నిశ్చయముగ అతివారుణముగ పోరెదరని తెలియుచున్నది.

యుద్ధఫలితము.

ఈ ముట్టడివలన శత్రువులు వెనుకకు పోవలసి వచ్చినది. ఫిరంగులనుకూడ మారుప్రదేశములకు గొంపోవలసి వచ్చినది. ప్లాండ్లను, ఎయిను, వెడ్డెనులలో ఏకకాలమున జర్మనులు పోరవలసి వచ్చినవి. శత్రువులు కొత్తగ విషవాయువును కనిపెట్టి దానిని విషగోళములయందు పూరించి అపరిమితముగ మావై ప్రయోగించుచున్నారు. ఈ విషవాయువు క్యాసకోళములను, కండ్లను, నసాళమునుబట్టి ప్రాణములను తీయుచున్నది.

పరాసువారు అనేక స్థలములను బిప్పుకొనుట.

4 నేలనుండి బంపింకూడ నుండుట.

లండను, ఆగష్టు 21:—పరాసువారిల్లు ప్రకటించుచున్నారు:—18 కిలోమీటరులవరకు వ్యాపించియున్న రణరంగమున మ్యాసునది కిరుప్రక్కలకు శత్రువుల రక్షక స్థానములను మేము వశముచేసికొంటిమి. వాయువ్యామున అపుకోర్టు అడవి కూడ మా స్వాధీనములోనై యున్నది. నూర్త్ము, కాల్ఫోక్యూమియర్ అటవి ప్రదేశములకూడ మావశములో నున్నవి. దక్షిణభాగమున ట్యూలెక్ కొండ, 344 సెంట్ క్యాంపిలూబులు కొండ, మోంట్లు సోలములో వుమాంటుకు త్తనముగ నున్న 240-వ కొండకూడ మాస్వాధీనములో నున్నవి. దక్షిణమున బోయి డెన్ పాసెను, బోయి డీచా

ములో మేము ముందు కేగితిమి. తుతగాత్రులు కాని శత్రువులు 4 నేలకు మించి మాచేజిక్కిరి. అపుకోర్టు అటవి, మాల్కోము, 344-వ కొండలపై జర్మనులు మరల ప్రతియుద్ధ మొనర్చిరి. కాని మాశత్రుత్వ జ్వాలలను బరపి వారియత్నములను విఫలముగావించి అపారముగ నష్టములను కలుగజేసితిమి.

వైమానికులు దిగ్విజయముగ పోరుట.

వైమానికులు దివ్యముగపోరిరి. మరఫిరంగులు అగ్ని జ్వాలలను దురిపించినవి. శత్రువైమానికుల ప్రతియుద్ధములను మేము ప్రతిహతము గావించితిమి. 11 శత్రువిమానములను నేలగూల్చితిమి, మాప్రత్యేకపు ఫిరంగులు ఇంకొక రెండు విమానములను నేలగూల్చినవి.

లెన్సుదగ్గర బ్రిటిష్ వారి పురోగమము

శత్రువుల విమానములు నిగ్రహ మగుట

లండను, ఆగష్టు 21:—బ్రిటిష్ వారిల్లు ప్రకటించుచున్నాడు:—ఎఫీకీ ఆన్లూముగ శత్రువులు ప్రతియుద్ధమునకై ప్రయత్నించుచుండ వారిని మా శత్రుత్వ దళములు పారదోలినవి. లెన్సు సోలిమేరకు వాయువ్యముగ మాకావలి సేనలు ముందు కేగినవి. మా వైమానికులు శత్రువుల యిరువదారులను చుండుకొట్టెను, విమానకాలలను ద్వంసముచేయుచుండ శత్రువైమానికులు మా యత్నములను భంగపుచ్చుటకు కడంగిరి. కాని విఫలులైరి. మా వైమానికులు శత్రుత్వ దళములకు సహకారులుగ నుండిరి. అనేక శత్రుస్థానముల పరాక్రమములను గ్రహించిరి. మాడు శత్రువిమానములను నేలగూల్చితిమి. 4 గంటల క్రిందకు పారదోలితిమి. మా విమానములు 6 కనిపించుట లేదు.

రువ్యా

వెడ్డెగ్రాడు, ఆగష్టు 21:—విప్లవోద్దగమనకు ప్రతికూలముగ నున్నట్లు లనుమానింపబడిన వారి నెల్ల వెంటనే బట్టుకొని నైకి పంపించి వేయుటకు దొరతనము వారు యుద్ధ మంత్రికిని, ఆంతరంగిక మంత్రికిని అధికారము మెసగిరి.

రుమేనియనులు వెనుకకు పారదోలబడుట

జర్మనులు ఆవస్థుండనమున ప్రారంభించుట.

లండను, ఆగష్టు 21:—రషియా వాయువార్త లిట్లు తెలుపుచున్నవి:— ఒక్కా ఒక్కేస్టీముఖముగ శత్రువులు అతి నిబ్బరముగ ముట్టడినల్పిరి. ఒక్కా సోలిమేరకు వాయువ్యముగ రుమేనియనులను పారదోలిరి. ఎక్. రాజేస్టీ ప్రాంతమున శత్రువులు ముట్టడినల్పి వైక్లర్ను కర్కాలయమును స్వాధీనము చేసికొనిరి. యుద్ధ మింకను జరుగునే యున్నది. పోస్సానీ అజువా యిరువదారికి పడచటగ శత్రువులు ఆరస్థుండనమున ప్రారంభించిరి. ఇరువదారికి ప్రాగ్విక్కుగ రుమేనియనులు మరలకలసివచ్చెను. కాకసములో సిల్వ్యరు బీలూమారునకు దక్షిణముగ అనేక గ్రామములను మేము ఆక్రమించుకొంటిమి.

ఇటలీ

ఇటలీ వారి విజయములు.

లండను, ఆగష్టు 20:—ఇటలీ వాయువార్త లిట్లు తెలుపుచున్నవి:—జ్యూలియను రంగమున యుద్ధము అవిఘ్నముగ జరుగుచునే యున్నది. దక్షిణ భాగమున మా సేనలు ముందు కేగుచునే యున్నవి. కాల్ఫో పేకథూమి దగ్గర యుద్ధ ఫిరంగులతో పోరుచుంటిమి. సముద్రప్రదేశమున శత్రువుల పంక్తి అనేకవోట్ల పంచుచున్నది. కొట్టెలు, నేలలో మధ్య నున్న రక్షక స్థానములను శత్రువుచుకొంటిమి. మావిమానములు (261) రణరంగమున వెనుకకు బాంబులను దురిపించుచుండెను.

సోమవాయువారి గాత్ర 10103 వైరికులను 243 గురు ఉద్యోగస్థులను బంపింకూడజేసితిమి. లా గారి నాలోయలో ఒక శత్రుపటాలమును నాశమొచ్చితిమి. మేము ప్రతియుద్ధ మొనర్చి శత్రువులను ఓటుమామోకు దక్షిణముగ పారదోలితిమి. నాకా విమానము అంతగ్రామిని ముందుట

రోము, ఆగష్టు 21:—ఎడెయోటిక్కు నడి సముద్రమున ఇటలీ నాకా విమాన మొకటి అంతగ్రామిపై బాంబులను బరపి దానిని ముంచివైచెను.

భయంకరమగు శత్రుత్వ జ్వాలలు.

యూక్రైనునుండి తంతివార్తలిట్లు తెలుపుచున్నవి:— విసాంజో-కాల్ఫో రణముఖమున 56 మైళ్లవరకు ఎడతెరిపి

లేకుండగ అగ్ని కన్నము కురియుచునే యున్నది. బ్రిటిషు ఖరంగులు గూడ సహకారముగ ప్రేమించుచున్నది. గత మేమా సముకంబై ఎక్కువగా 15 మైళ్ళవరకు ఈ యాకస్కందనము వ్యాపించుచున్నది.

మిత్రసంఘటికారి ఏక కాలపు యుద్ధములు ఇటలీవారి పురోగమము వలన మిత్రసంఘటికారివారికి గల ఏక కాలయందే పోరుచున్నారని తెలియచున్నది. యుద్ధ ముండు ఎన్ని పట్టాలములు పోరుచున్నవో తెలియలేదు. కాని ఇటలీవారు 5 వేల కింగులను ప్రయోగించినది జర్మను లంద నావేసిరి. ఇంగుల ప్రతిఘటన పోరుల లెక్క చేయడ లేదు. ఇటలీవారికిని బ్రిటిషువారికిని సౌమ్య గావించితే అడ్డగి నున్నది.

గ్రీసు

మొన్నానెరును ముట్టడించుట పోరు లనేకముగ హతులగుట. సెర్బియను అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— బల్గేరియనులు మొన్నానెరును నియంకిరముగ ముట్టడించిరి సె ర్బియ భవనములు నాశన మొందినవి. అనేకముగ పోరులు కూడ వ్యవస్థలైరి. అనేక గండి స్త్రీలు పిల్లలు గృహవిహీను లగు చున్నారు.

సోవికా అగ్ని ప్రమాదము.

ఎవ్వని, ఆగస్టు 21:— సోవికా యందలి అగ్ని ప్రమాదమువలన బాధ పొందుచున్న వారి సంఖ్య జాగ్రము మంత్రిగారు తగిన ప్రయత్నముల నాలోచించుచున్నారు. వారిలకు చాలాధనము అప్పిచ్చుట కంగీకరింపబడును. దేశాంత రంగిక మంత్రి సోవికాకు బోయియున్నాడు. అనటికుండి సమముగ నుత్తర ప్రత్యుత్తముల నడపుటకు వీలులేదు. నగ రమునందలి మూడు వంతులలో రెండువంతుల భాగము ధ్వంస మయ్యెను. ఒకలక్షకుండి ప్రజలకు ఇండ్లలేకుండ తేయబడిన.

దక్షిణ ఆఫ్రికా

కుట్టకొనబడిన జర్మనుల సదేశములు. లండను, ఆగస్టు 21:— దక్షిణ యూనివర్సిటీ ప్రోఫో యుహాగ్నీగారు జ్యోతిషముల దానికొనగుటకు గూర్చి ట్రైమున్ ప్రతిక కొక లేఖను వ్రాయుచు అందిటలు తెలుపు చున్నారు. “జర్మనులకు నష్టపరిహారము లొసగ జాలదు. కనుక మనకు మనమే నష్ట పరిహారముల నిచ్చుకొనవలయును. దేశాంతము సదేశముల పరిశ్రమవలనను అభిమానము వలనను మనము జర్మనులకు నష్టపరిహారముల జయింపగలిగితిమి. మనము వారి నుంచికొనవలయును. వలస దేశములకే గాని గవ్వంత యైన ఆంగ్లాండ్ గా మండియున్న వారు వలసదేశముల నీయ నిరాకరింతురు. అటుపిమ్మట వారి నెక్కడ బలవంత పెట్టి గలరు? జర్మను కాకాదగ్గము లటుల తేయుటకు మన మంగీ కరింపజాలము.

జర్మనీ

కెయిజరుగారు; విల్నరుగారు. లండను, ఆగస్టు 21:— కెయిజరుగారు విల్నరుగారి కొక యుత్తరమును వ్రాసిరి. ఆ యుత్తరమును “కెయిలీ టె లిగ్రాఫు” పత్రిక ప్రచురించుచున్నది. జర్మనులు సంబంధము లేని యుద్ధముల జెప్పచున్నారను సంకతి యుద్ధమని వా రంగు పూర్వక ఇతియజేసిరి.

ఆస్ట్రీయా

జర్మను మిత్రులకు ఆశీరము చాలకుండుట. జర్మను దాతలమువారి చర్య. ల్యూబిచి, ఆగస్టు 21:— ట్రైన్కోవమోగము నిలవజేయు టకు వట్టి గడ్డిఫలము రెండింటియగ జర్మను దొరతనమువారు పెంచిరి. ఏంజేరి జర్మనీలో పశువులు తిండిలేకుండగ చురింత హెచ్చుగ చనిపోవుటకు సందియము లేదని స్పష్టమగుచున్నది. పేనివలన దుర్గమము కలుగగలదు. ఆస్ట్రీయాలో ధాన్యపు పంటకు పండించు దాష్ట్రీములు ఇతర ప్రదేశములకు ధాన్యము నెగురుతికేయుట మానివై చెను. లండను, ఆగస్టు 21:— అలబాండరు లెక్లిగారు హం గరి ప్రధాన మంత్రిగా నియమింపబడిరి.

ఫోర్టు సెంటుజార్ గెజెటు.

21-8-1917

చెప్ప పురి విశ్వవిద్యాలయము:— బొంబైరు హ్యూస్టాంటను చతుర్థి బి. ఏ. గారు 10-8-17 వ తేదీనుండి సభ్య తితు రాజీనామా నిచ్చిరి.

విశాఖపట్టణము ట్రెయినింగు స్కూలు:— ఈ పాఠ శాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ నియమింపబడినది. కానున్న కాస్ట్రీగా రితరపనిలో నున్నందున వారిస్థానమును ప్రస్తుతము తణుకు రేంజి సబు అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరుగా నున్న జి. వి. గారుమూర్తిగారు నియమింపబడిరి.

సబు అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరు:— పల్లాకిమిడి రేంజిసబు అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరు వి. బుచ్చిగాయయ్యగా రితరపనిలోను న్నందున వారి స్థానమున బంపుం రేంజిసబు అసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరు ఎస్. గంటాయతుగారు నియమింపబడిరి.

వెంసలు అసిస్టెంటు:— విశాఖపట్టణము రేంజిలో అక్టోగు సబు అసిస్టెంటుగా నున్న ఎ. ఎల్. నారాయణ మూర్తిగారు పద్యసర్పిలు ఇనస్పెక్టరుగారికి వెంసలు అసిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

“నాథ్లాండ్ రేయిము” అనుగ్రంథమున స్కూలు మైనలు మెట్రిక్యులేషను పరీక్షకు వెళ్ళగోరు విద్యార్థులు 1918-వ సంవత్సరమున నెట్టిప్రశ్నకును ప్రత్యుత్తరము వ్రాయ నక్కరలేదు అని అధికారులు ప్రకటించిరి.

బి. ఏ. డిగ్రీ వ్రాతపరీక్ష:— 1918 లో గాజురుపేం ద్రవరమున గూడ వ్రాతపరీక్షను జరుపుటకు సిండికేటునా రంగీ కరించిరి.

డబ్ల్యూ. హెచ్. తేయ్య. ఎమ్. ఎస్. సి. ఎం. ఐ. ఎం. ఇ. గారు మరల వీరినే సిండికేటు సభ్యులుగా నియమిం చడమైనది.

రిజిస్ట్రేషను:— ము. కల్లభ శ్యామల సరసింహారావు గారు విశాఖపట్టణము జిల్లా పార్వతీపురమునకు ము. అయ రానలి పూర్ణానందముగారు కృష్ణాజిల్లా అనని నెడ్డకును రిజిస్ట్రేషనుగా నియమింపబడిరి.

సెలవు:— గంటాయజిల్లా హెమకావ్యర్సు డివిజను అసిస్టెంటు కలక్టరు డబ్ల్యూ. సి. న్యూమెను బి. సి. ఎస్. గారికి 15-8-17 వ తేదీ మొదలు ఒకసెల సెలవియ్యబడినది.

రేంజరులు:— గంటాయజిల్లా పల్నాడు రేంజి రేంజరు కె. ఎం. గోపాలాచారిగారికి 27-5-17 వ తేదీ మొదలుకొని యియ్యబడిన ప్రిలిమినరీ సెలవు సిక్కులీవుగా మార్చబడ్డి నది రెండు సెలవులకు పొడిగించబడినది. ఎస్. ఎమ్. రజ్వీ గారు కడపజిల్లా కడపరేంజి కి సి. ఎం. కు పూ స్వామి నాయుడుగారు నెల్లూరుజిల్లా కావలిరేంజికి జి. వెంకట్రుణయ్యగారు కడపరేంజికి గజ్వీగారు ఒంటిమిట్ట రేంజికి నియమింపబడిరి.

సెలవు:— కదిరీరేంజరు ఆర్. అలగిరిస్వామి నాయుడు గారికి 5-8-17 వ తేదీ మొదలు 2 సెలవు సెలవియ్యబడినది. వీరి స్థానమున వి. జగన్నాధంపిళ్లగారు రేంజరుగా నియమింప బడిరి. పి. బి. సుబ్రహ్మణ్యగారు కర్నూలుజిల్లా ఒకరేంజికి నియమింపబడిరి. ఏ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గోదావరి చెర్లా రేంజికి నియమింపబడిరి. డి. వి. కృష్ణాగారు తమ వెను కటి పనిలోనికి వెళ్లెదరు.

మాంటాగుగారి ప్రకటనము

ఎందుకు చేయబడినది? సిమ్లా, ఆగస్టు 21:— ఆగస్టు 20 వ తేదీనాటి “గజెట్టు ఎక్స్ప్రెస్”లో ప్రకటించబడిన హిందూదేశ మంత్రిగారి పరిపాలనా విధాన ప్రకటనము ప్రజల మందిరములో కొక సభ్యుని ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగ జెప్పబడియెనని రాజప్రతి నిధిగారికి తెలియవచ్చెను. ప్రకటనమునకు ఉపోద్ఘాతముగ నీ మాటలు తెలుపబడియెను:— “హిందూదేశ పరిపాలనా విధానమును గూర్చి యొక ప్రకటనమును త్వరలో తేయవలసిన దని గత కొలదిదినములనుండి ము హిందూదేశ దొరతనమువారు విశేషముగ వాంఛించుచున్నారు. వారి కోరికలు నెరవేరు నటుల గౌరవనీయులగు మా మిత్రు లడిగిన ప్రశ్న మాలమున నా కట్టి సమయము గలిగినందులకు నే నెంతయు సంతసించు చున్నాను.”

పయోనీరు పత్రికాభిప్రాయము మాంటాగుగారి ప్రకటనమును గూర్చి “పయోనీరు” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. “స్పష్టమైన అభిప్రాయముల తెలిసి

జేయుటకు మున్ను ఇచ్చటి యభిప్రాయమును చెలసికొన వలయునను తీర్మానమును మే మాదరించు చున్నాము. హిందూ దేశాభివృద్ధికి మనః పూర్వకముగ గోరువా రెల్ల రును ఆప్రకటనయంగున్న పవిత్రమగు హెచ్చరిక నాదరింతు రని మేము నమ్ముచున్నాము. ఈ మహా యుద్ధసమయమున హిందుదేశమున మిక్కిలి గర్హ్యనీయమగు యుద్ధము ప్రారంభమైంది. బ్రిటిషుసామ్రాజ్య సంధిగ్రసమయమున దొర తనమువారికి ప్రయోజనము గలిగింపవలయునని ఆ యుద్ధము యొక్క ఆశయమైనట్లు తోచుచున్నది. అదృష్టవశమున నా యుద్ధమును ననేక ప్రదేశములనుండి దేశాభిమానులగు భార తీయులు గర్హింపసాగిరి. బ్రిటిషు దొరతనము వారికిని, ఈ దేశపు దొరతనము వారికిని మిక్కిలి యుత్సాహకరములుగ నుండు విశేషమగు అధికార ప్రకటనమిప్పుడు బయలువెడలెను. కష్టములను కలుగజేయవలయునని ఉద్దేశించిన ఈ ప్రయత్నము లన్నియు ఏక సంతరింపగలవు.

అబ్రాహామల సభ.

ఇండియను పేట్రీయటు పత్రిక యుభవ్యాసమున 20 వ తేదీ నిట్లు ప్రకటించెను:—

స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము విరివిగ నొసగబడినచో అబ్రాహామలనిస్థితియడుగుంబునని కొందరు తలంచుచున్నారు. వీరలతో మే మేకీభవింపజాలము. ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పడిన మాత్రమున భూస్వాముల పలుకుబడి భంగపడనేరదని రామమీననుగా నని యున్నాను. పౌరసత్వములనుండి జమీదార్లను కేటింప వీలులేదు. వీరల పలుకుబడి, సంపద జాత్యుద్ధమునకు తోడ్పడగలవననుచు మీననుగా కొక యుదాహరణము నిచ్చియున్నాను. మలబా గు ప్రజయందు నాటికి 14 గు చొప్పు జనసంఖ్యగల జాతికి మీనను గారు చెందియున్నారు. అయినను యీ స్వల్ప సంఖ్యా కులు, ఆంగ్లేయులకు పూర్వము మలబారుతీరము నంతయు పాలించిరి. ఖడ్గమునుబిడి కలయును చేబూనిన వెంకట గూడ, నీజాతీయులు వంశానుగతమగు తమమేధా సంస్కృతలచే, తమ యున్నత స్థానములను కాపాడుకొను చున్నారు. మలబారులో జరిగినట్లు తె హిందూదేశపు టితరభాగములయందు గూడ జరుగుచుండెనని తమయాభిప్రాయమని మీననుగాగనిరి. పౌరసత్వస్వాతంత్ర్య ములను వ్యాప్త మొరించినందు వలన నిమ్నజాతులు క్రమ క్రమముగ పురోవృద్ధిపొందునని మేమిదివరలో వాదించియుంటి మి. “మాసంఖ్యయధికముగాన మాహక్కులను భద్రమొనరించు కొనటకు మాకు ప్రత్యేకముగ ప్రాతినిధ్యముల సౌకవలయు”నని ఆ బ్రాహ్మణులు వాదించుట మైందెవ్వులు, మహమ్మదీయులుండి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గోరినట్లుండును. మే మితరతెలతో సమానమగు పురోవృద్ధి పొందినగాని దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము నీయగూడద”ని యీ యబ్రాహామవక్త వాదించినచో, వైవాదమునకున్న నసం దర్భముగ నుండును. సంస్కరణము విషయమై యవలంబిం చిన మార్గములనుడ సంకృప్తమై యబ్రాహ్మణులు తమ యసంశృప్తిని వెలువరింపవచ్చును. కాని దేశాభివృద్ధి కను గుణ్యమగు మూలసూత్రములకు నీరు వ్యతిరేకింపరాదు. జమీందార్లకు పూర్వపు పద్ధతుల యందు గౌరవ ముండుట సహజము. వీరి పూర్వవాగ పరాయణత్వము, గౌరవపాత్రమై, గాని యితర తరగతులవారు తమ స్థితిగతులను గ్రహింప కుండ విశ్వాస మైవ్యతను వెలువరించుట పరిగణింపదగినది కాదు. అర్హులగు అబ్రాహ్మణుల నియోజనములకు వారలలో నుండు పరస్పర విరోధములే యంతరాాయము లయ్యెనుగాని బ్రాహ్మణుల పలుకుబడి కాదు. నియోజన రంగమున బ్రాహ్మ ణులు లేకపోయినచో నీస్పర్ధలు పొడనూప వనియు నియోజనమే లేకపోయినచో నీ, వైరములు బొత్తిక నడుగంటు ననియు వాదించవచ్చును. నియోజనవక్తమిప్పుడు స్వల్పసంఖ్య గలిగియుండుటచే మత వైషమ్యములు బయలుదేర నవకాశ మున్నది. కనుక నియోజనవక్తమును విరివియొనర్చినచో నీమప్పు తొలగగలదు.

సెయిను సితిగతులు

మ్యాడ్రిడు, ఆగస్టు 21:— ఇటీవల ఆల్బరల్ సమయ మున పిలువనంపబడిన వైద్యములను చీల్చివేయుటకు మంత్రి వక్తమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. వైద్యమునకును విమానముల కును 770 లక్షల పిసిటోలులను ఋణ మొసంగిరి.

వృత్తాంతములు

-----o:-----

క్రొత్తవకీలు:— బారిష్టరు మీరుసుల్తాను మొహదీను గారు మైసూరు ఫీపుకోర్టు ఆవ్వకేటుగా సంగీకరింపబడిరి.

గాక్షసిబొగ్గు గనులలో పనివాండ్రు త్రాగుతుండగ జేయుటకు కొన్ని ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవి.

పురుచ్చేరి గవర్నరుగారు:— పురుచ్చేరి గవర్నరుగారు నిన్నటిదినమున ఉదక మండలము చేరిరి. 17 కిగంకులు ప్రేల్చు బడెను.

అన్నయబంగారొయిరుపదావై లాల్మీ కూ కొమల్లా నుధ్యయిరుపపల్లాలను పెరికివై చినవారిని పట్టి అప్పగించినవో 500 రూప్యముల బహుమతి నొసంగెదమని ప్రకటించిరి.

బిడ్డల కోషక సమాజము:— దివానాతీసిన మేనక గారి ఏనుగురి బిడ్డలను సమాజమువారి కోషణలో నుంచు కొనుటకు కలకత్తా మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరువును కాన్వేదర్పి పొందెను.

రైల్వే డీకొనుట:— ఎస్. వి. ఆర్. రైలుపై గలధను హక్కులే రైలు స్టేషను నుండి వచ్చుచుండిన పేసింజరు రైలుబండి తిరువురు వద్ద మొక సామాను బండితో డీకొని నది. ఒకడు హతమయ్యెను. 7 గురికి గాయములు దగిలెను.

నూలువర్తకపరిశోధక నిమిత్తమున, నేతరస్తువుల పరిశ్రమాగ్గమున అసంబంధముగ విద్యుతు సేర్పకొనుటకు కూతాలుబ్రాడుచున్నట్లు లీసంఘమువారు 5 ఏండ్లవరకు 10 వేల పానుల విరాళ మొసంగిరి.

మహామారి వ్యాధి:— మాలన్ చన్ చెర్రె గ్రామములో మహామారి వ్యాధి ప్రబలియుండుటచే గ్రామము ముందటి భాగముననున్న బారీకీసులలోనికిగాని దానిఅవరణలోనికిగాని అగ్రామస్థలలో నెవ్వరును రాకూడదని ఆజ్ఞ చేయబడినదని వెల్లెండుటకు నుండి తెంతిరా వచ్చినది.

తిరువనంత పురములో ఉన్నత న్యాయస్థానమున న్యాయమూర్తిగ నున్న చాతేశ్వరగారు యుద్ధ కావ్యమున నుండుటచే జిల్లా న్యాయాధికారి యగు ఎం. పి. రామకృతంపి ఎం. ఎల్ గారు ఉన్నత న్యాయస్థానమున న్యాయమూర్తిగ నియమింపు బడిరి.

కృష్ణ జిల్లా దివితొలూకా భట్ల నెనుమణ్ణు గ్రామమున విజ్ఞానవర్ధనీ పుస్తకభాండాగారమున కీ శ్రీ దాదాభాయి నాగోజీ మరణమునకు సంతాపమున దెలుపుటకు గోలవకపు మానుమయ్య చౌదరీగారి యధ్యక్షతక్రింద ఈ నెల 2 వ తేదీన సభ జరిగెను. గొట్టివాటి వెంకయ్యచౌదరీ చలసాని శేషయ్య మున్నగువా యుభవ్యసించిరి.

బంగనపల్లి తివాసులు:— బంగనపల్లిలో వీరలగు శ్రీ లునేయ తివాసులు చాల ప్రశస్త్యముగనున్నవి. నేను 10 తివాసులను కొంటినని గంబాము జిల్లాలోని ధారాకోట గా జాగాను వ్రాసినది ఈ నెల 18 వ తేదీన బంగనపల్లి పరిక్రామిక శాఖా సూపర్వైంటు గారు ప్రకటించిరి.

నేటిదినమున (22 వ తేదీ) కలకత్తా సగరమునందలి అన్ని సంఘముల ప్రతినిధులు గలసి సభజేసి నెయ్యిలో నేవేయొ వస్తువు కలిపిచేయు అంశమును గూర్చి చర్చించి గవర్నరుగారి వద్దకు, ఇతిర వస్తువుల కలిపివేయు నేయినిగాని విశేష కాలమునుండియు నిలువచేయబడిన నేయిని గాని అమ్ముటవలన శిక్ష విధింపబడునటు లొక పుత్తిరువును చేయవలసిన దని చెప్పు నిమిత్తముక ప్రాతినిధ్యము సంప తీర్చారించిరి.

కాకోతూరు చేతిపాలయందున్న లాల్మీంగు అను ముద్దాయికి ఉరిశిక్ష విధించబడినది. ఇతడు ప్రభుత్వమువారికి అపీలు చేసికొనగ రాజప్రతినిధిగారు కయిించి ఉరిశిక్షను కొట్టివేసి యావజ్జీవము ద్వీపాంతరవాసమున విధించిరి. హైకోర్టువారు ఉరిశిక్షను ఖానుపరచిరి. సంయుక్త పరగణాల దొరతనమువారు అపీలును త్రొసివేసిరి. రాజప్రతినిధిగారు మాత్రము కయిించిరి.

అమృతబహుపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:— దొర తనమువారు నిరోధించిన సభ పురమందిరమున 24-వ తేదీన జరుగును. వివరములు గల పెరిఫ్ గారి ప్రకటనము మున్ముందు వెలువడును. ఉపన్యాసములు తప్పిరమగు భాష నుపయోగింప కూడదని దొరతనము వా రాత్రపనుచున్నాడు. ఏది పరుష మగు భాషయొ, ఏది సరళమగు భాషయొ నిర్వచించుచు దొరతనము వా లొక ప్రకటనము వెలువరించినచో చాల భాగుండును.

ఆజ్ఞ లేదని మోటారుబండిని నడుపుకొని పోవుట:— కలకత్తాలో ఎంతైన తియేటరు మేనజరు ల్యూమాన్సు గారు తమ మోటారుబండిని నడుపువానికి వివాహము నిమిత్తము శలవునిచ్చిరి. బండినినడుపువాడు శన యజమానుని అనుజ్ఞ లేనిదే ఆయన మోటారుబండిని నడుపుకొని బోయి సోగము నందంతుటకు తిరుగ నారంభించెను. వానిపై ల్యూమాన్సు గారు పోలీసుకోర్టులో కేసుచేసిరి. వానికి 30 రూ॥ లు జుల్దా నా విధింపబడెను. ఆరూపాయలలో 10 రూ॥లు ల్యూమాన్సు గుగారి కిచ్చివేసిరి.

ఆగ్ని ప్రమాదములు:— చెన్నపురంలో నగ్నిప్రమాదము లంతగా లేవు. గతతేదీనమున 39 సారులు యంత్రప్రమాదము కోరబడెను. ఈవల అంతకు వెనుకటితేదీనమున 16 సారులె కోరబడెను. 39 సారులలోను 12 సారులుమాత్రమే యంత్ర ములు పనిచేసినవి. 5 లక్షలనుండి ప్రజలు నివసించుచున్న సగరమున నగ్నిప్రమాదము లింత స్వల్పముగనుండుట చాల గొ ఖునీయము. ఏసారియునుగూడ భూరి ప్రమాదము కలుగ లేదు. లిరికు నాటకశాల దగ్గ మైనప్పటికంటెనుగూడ నిపుడు సాధనసంపత్తి హెచ్చుగా నున్నది. ఇపుడు పురుషేటలో యంత్రస్థానమందెరము పూర్తియైనందున క్రొత్తమోటారు ఇంజను లచట నుంచబడినవని కాన్వేషనమువారు ప్రకటించిరి.

రైలుబండిలో దొంగతనము:— గతశుక్రవారము రాత్రి సహారా స్టేషనునుండి బయలుదేరిన రైలు ఇంటరువినాడియేటు తరగతిబండిలో నొక శ్రీయును ఆమెకుమారుడును హస్తావి యుండిరి. ఆమెభర్త ఆబండికివెనక మరయొక ఇంటరుమోడి యేటు తరగతిబండియందుండెను. రైలుస్టేషను విడిచికుమారు 10 మైళ్లదూరము వెళ్లినప్పటి కిదిజనుబండిలో స్నానము చేయుగదిలో దాగియున్న దొంగవాడు బైటకువచ్చి ఆశ్రీశరీ గమువైపున నగలను అపహరింపదలచెను. గాని ఆమెకుమా రుడు అలాగము సిగ్గులును లాగెను. తక్షణమే, రైలుబండి నిలుపబడెను. బండి ఆగునంతలో దొంగవాడు బండిదిగ్గజుకు ఎవరునువచ్చి తన్నుపట్టుకోకుండ కత్తిసాయి చేయ ప్రారం భించినందున వానిని ఎవరును పట్టుకొన సాహసించరైరి. తిరిగి రైలునడపబడెను. దొంగవానిసంగతి ఏమైనదియు తెలియదు.

రెయిల్వే సమ్మెకట్టు పూర్తియగుట:— గ్రేటు ఇండి యా రెయిల్వే కంపెనీవారి పనివాండ్రు సమ్మెకట్టు నిన్నటి (21 వ తేదీ) లో నంతమయ్యెను. కట్టుదారులు మొత్తము మీద 15,000 ల వుండి యుండిరి. యథాప్రకారమున నే నేటి దినమున గూడ కట్టుదారులు తమ స్థితిని తర్కించుటకు “కింగ్స్ సర్కిల్సు” వద్ద సమావేశమైరి. కొంచెము వాద ప్రతివాద ములు జరిగిన పిమ్మట కట్టుదారుల నాయకులు కొందఱు వా రికి కొన్ని యుపన్యాసముల మొసగిరి. అనంతరము చారందఱు అును మరల 1 గంటనుండి పనిని ప్రారంభింప తీర్చారించి తమ తమ నెలవులకు బోయిరి. సాయుకాలము సరికి పెరెలు మాటులగాలు రెండు క గ్యాలనుములందును బాగుగపని జరుగుచుండెను.

ఒకవింత చేప:— జూను నెల 8-వ తేదీన జాజిరారు లో సెంకవింతచాప దొరకెనది. దానిని బహుళో పల్లెవాడు 5 కా ను లకు విక్రయించెను. దానిని కొనిన యంతడు బాగుగా పరిసీలింపగ దానితోకూడ నిరుప్రక్కలను “అతికురణానుడగు భగవంతుడు తప్ప మరెవ్వఁడు లేవు” అని స్పష్టముగ వ్రాయబడియుండెను. ఆక్షరముల చక్కగా తోక కిరుప్రక్కలను చెక్కబడెను. అశిడాసంగతి తనమిత్రు లకు తెలుపగ వాగాచేపను సజీవముగ నుంచదలచిరి. దానిని దొరతనమువారి పరిశోధనాలయమునకు గొనిపోయిరి. అచట వారు పార్యాలికు చికిత్సి చేసిరి. చురువా డీకథ పట్టణమున వ్యాపించగ నె పలువురు దానిని కొనవచ్చిరి. వారిలో నొకరు 8000 లు ఇచ్చెన మనిరి. 24 గంటలలో ఆధగ రు5000 కు హెచ్చినది. ఇపుడు దానిని నిత్యమును పగలు బహుళులలో

ప్రదర్శించు చున్నాడు. ఇంచేమయును అసత్యము లేదని నైగో తినుండి పోయిచూచిన యొక పాశ్చాత్యుడు మాకు వ్రాసెను. ఆచేపకు ధారాపటములు తీయబడెను అని “ఈస్టు ఆఫ్ కా స్టాండ్డు” పత్రిక వ్రాసినది.

20 వ తేదీన బొంబయిలో కొలావ్సు రంగమున పోలకు గారు జాతీయనిర్మాణము గూర్చియు, స్వరాజ్యముగూర్చి యు నుపన్యసించిరి. తత్సందర్భమున దక్షిణ ఆఫ్రికా వా రెల్లు స్వపరిపాలనమును పొందికో ఆనంగతుల తెలియ జేయుచు ఇండియా దేశమునకు స్వపరిపాలన మిచ్చుటకు భిన్న జాతులును, సామాన్యభాష లేకుండుటయు, సుతమునుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు బుంబుచేతను, వీలులేదని కొంతమంది వాదనలనున్నును. అయ్యది వాస్తవము ఇట్టి-గోపములు స్వ పరిపాలనముగల దేశములందుగూడ కలరని పోలకు గారు తెలిపిరి. ఇట్టి అన్యంత్రములే వానికి స్వపరిపాలన మొనరుటకు పూర్వము గలిగియుండెను. హిందూదేశమున జనసామాన్యము బీదస్థితియందున్నాడు. శ్రీయు చాల అభివృద్ధిలేక వెనుకబడి యున్నాడు. అంతర్జాతులు విశేషముగనున్నవి. హిందూదేశపు జనసంఖ్యలు 5-వ వంతు తాకుటకు అర్హులు కానివారు కూడ కలరు. ఇవన్నియు హిందూదేశపు పునోన్మృదికి భంగకరములు. కాని స్వపరిపాలనమును బడయుటకు ఈ దుస్థితి పోవునరకు వేచియుండు టననములేను. స్వపరిపాలనమున ప్రజలకు ఇతరు లిచ్చునది కాదు. అయ్యది ప్రజలు తామె గ్రహించ వలెనని పోలకు గారు చుడిచిరి.

అనంతపురము జిల్లాకలక్టరుగారు గుల్లిగో నున్న స్వకు గుత్తి తాలూకా గొండిపల్లె గ్రామపు గొల్లరయతులు దిగువవిన రింపబడిన మహాజను కలక్టరువారికి దాఖలుచేసికొనిరి. కేసు విచారణచేయుటకు కలక్టరువారు వాదనముచేసియున్నాడు.

గొండిపల్లి గ్రామమునకు దక్షిణ దిశకు తిప్ప కడచు 3 దిక్కులకు దొరతనము వారి అడవులుగలవు. గ్రామమునకు ను అడవులకును సుమారు 100 గజముల దూరముకంటె నె క్కునదూరములేదు. మా గ్రామమునకు దక్షిణదిశయందు గల బయళ్ళలో మెరకపంటలు పండించుకొని మాపశువులను అడవు లందు మేపుకొనుటకు అధికారులకజ్జలనుబొంది వాటిని అడవు లందు మేపుకొనుచు మేము జీవించుచున్నారము. ఈవాడుక నుమారు 25 సంవత్సరముల కంటె నెక్కువ కాలమునుండియు జరుగుచున్నది.

అట్టి అంశములో గడచిన వేసవి కాలములో ఒక నాటి దినము మిట్ట మధ్యాహ్నము ఎండ అతితీక్షణముగా నున్నపుడు యా యడచి యందుగల నామాం కొండయను కొండకు నిష్పృ తగులుకొని కాలిపోవుచుండెను. గ్రామమును పురుషులెవరును లేరు. 9 గురు మాత్రముగలరు. మిగిలినవారు పొలములకు బోయిరి. ఫోన్టు గాడ్డవచ్చి యీ 9 గురిని మంటలను ఆర్పు టకు సహాయము నిమిత్తము వీనుకువెల్లెను. వీరందరును కలసి మంటలుపూర్తిక నా గ్గు లే క గో యి న ప్పు టి కి సమీపములో నున్న పోని కొండకు అగ్గి తగులు కో కుండ మాత్రము చేయగలిగిరి.

పిదప మరెన్నిగోజాలకు గ్రామస్థులందరును వచ్చి సహాయము చేయకపోవుటచే కొండ కాలిపోయినదని గార్డ చేంజరు గారితో రిపోర్టుచేసెరు. ఆనాటినుండియు చేంజరు గారు మా పశువులను యీ అడవులందు మేపు కొనట కాజ్ఞయియ్యక చున్నును మా పశువులను మిక్కిలి బాధపెట్టుచున్నాడు. వీనికి తాము తగిన శ్రద్ధ పు చ్చుకొని మా కష్టములను దీర్చిననేగాని మేమందఱుమును ఒక్కసారిగ గ్రామమును విడచిపెట్టి పై గ్రామములకు బోయి మా పశువులను నిక్రియించి కూలినాలిచేసి జరింపనలసి యున్నది. మాకు వ్యవసాయమే వృత్తి. వ్యవసాయ మునకు, పశువులు ముఖ్యాధానములు. అటువంటి పశువులను అడవులందు మేపక మేమెచ్చటనుండి వానికి మేర తెచ్చి పెట్టగలము? అధికారులు ఏమిచెల్లించుచున్న, దానిని మేము చెల్లింప గంపింధులము. కనుక యీకష్టములను దొలగించి మాకు ఆధారములను కలిగించుటకు ప్రార్థించుచున్నామని వారు వ్రాసిరి.

గ్రంథస్వీకారము:— ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సంఘ మువారిచే ప్రకటికటింబడిన 19 వ ప్రకటనకు తియ్యగును నుంత్రి 20-వ ప్రకటనకు స్టేట్ గారి గాజనీతి శాస్త్రము నను గ్రంథముల నందుకొంటిమి. తియ్యగునుంత్రి ఆనుగ్రంథ మును చిలుకూరి వీరభద్రరావుగారును గాజనీతిశాస్త్రమును మల్లాది వేంకటరత్నము చి. ఏ. ఎల్. టి. గారును వ్రాసిరి. ఈ గ్రంథములు వలయువారు కారదా పబ్లిషింగుకంపెనీ 185 చాంబుకోడ్డు మదరాసు అని వ్రాయవలెను. నీనిగూర్చి మా అభిప్రాయమును ముందు తెలిపెదము.

THE GREAT WAR

British Labour Favours Stockholm Conference

Mr. Barnes Opposes: Permanent Peace Endangered

THE GREAT UTILITY OF BRITISH TANKS IN WAR DESCRIBED

ENEMY ENGAGED ON AISNE, FLANDERS & VERDUN: TERRIFIC BOMBARDMENTS

FRENCH SUCCESSES: 4000 PRISONERS TAKEN

[Reuter's Agency.]

Great Britain

Labour and Stockholm.

Miners' Reverse Decision.

LONDON, August 21. A private meeting of the British Miners' Federation has reversed the previous decision in favour of the Stockholm Conference by passing a resolution by 376 votes against 345 against sending delegates. This decision may affect the Labour Party's decision which the adjourned Conference will consider to-morrow.

Trade Unions Support Seamen.

Delegates from three hundred Trade Unions met to-day to support the decision of the Seamen's and Firemen's Union not to carry peace delegates to Stockholm. It was announced that a circular had been sent to all branches of Trade Unions in the country asking whether they supported the seamen's attitude. The replies received from 394 supported them, 321 were against, and 16 were neutral.

Effect of Miners' Vote.

The Miners' decision means the transfer of six hundred thousand votes from Mr. Henderson to the party opposing the Stockholm Conference. The transfer will not secure a majority against the Stockholm Conference on the basis of the voting of the 10th instant, but will reduce the majority secured then to a vanishing point, and there are indications that the Miners' vote will influence the votes of other Unions at to-day's Conference, thus overwhelming the supporters of the Stockholm Conference. The most notable feature of the transfer is the change among the Northumberland miners, who have hitherto always been pro-peace. Yesterday's meetings show a growing feeling in favour of a referendum on the ground that the decision of August 10th misrepresents Labour opinion. The Labour correspondent of the "Daily Telegraph" is informed that ninety per cent. of the cotton co-operatives would vote against the Stockholm Conference.

LONDON, August 21.

The adjourned conference of the Labour Party to-day re-affirmed its decision to send delegates to Stockholm by card vote. The figures being 1234000 for and 1231000 against.

Mr. Henderson in the course of a personal statement denied that he had intentionally withheld any material information at the previous conference. He declared that Mr. Kerensky to-day favoured British representation at Stockholm. Mr. Henderson urged them not to insist on the withdrawing of Labour Members from the Government because that would be subversive of the successful prosecution of war.

Mr. Hutchinson member of the Executive moved, that "this conference remains of opinion that it is desirable that British Labour be represented at Stockholm in order that its opinions may not be misunderstood nor misrepresented. The Conference regrets the Government's intention to refuse passports and requests that further representation be made on the subject."

Withdrawal of Labour From Government.

Mr. Fairchild, Socialist Party, moved in addition to the resolution that the policy of Labour being incompatible with the policy of Government the Conference decides to withdraw Labour Representatives from participation in the Government.

Mr. Thorne Opposes.

Mr. Thorne M.P. opposed the resolution. He said there was only one man in Germany who could make peace namely the Kaiser.

Mr. Fairchild Withdraws.

Mr. Smile, President of the miners Federation, appealed to Mr. Fairchild to withdraw his addition and Mr. Fairchild agreed.

An amendment that the question of Stockholm be submitted to a referendum of Trade Unions affiliated to the Labour Party was defeated by a card vote of a million and half to ninety seven thousand.

Mr. Barnes

Mr. Barnes said in joining the War Cabinet he was acting in accordance with the expressed views of Labour. He believed that it would be a bad thing for Labour to leave the Government. He intended to continue to support Government to establish the freedom of the world. (Cheers.) He opposed going to Stockholm because he would come of it Germany had all again and nothing to lose by such a conference. Before he accepted a seat in the War Cabinet he wrote to the Premier urging the retention of Mr. Henderson.

Mr. Barnes finally affirmed that sending of delegates to Stockholm would weaken the Government and a durable peace could not be secured by doing so. He did not object to consultation at the proper time and place but the present was not the time and Stockholm not the place.

The Eight-Hours' Day Demand. Government Attitude.

LONDON, August 21.

In connection with the engine driver's demand the hope is everywhere expressed that the men, in spite of several admitted grievances, will not upset the country's transport for the assertion of the principle of an eight hours' day, for that is what the dispute amounts to. The men do not desire that the principle should operate in war time. The Government's position, however, is that it does not permanently control the railways, hence, it cannot make a promise which would have the effect of deteriorating the value of the shareholders' property without the consent of the shareholders.

Munitions Reorganisation. A Council Inaugurated.

LONDON, August 21.

A Munitions Council on the lines of the Admiralty and Army Council has been established to co-ordinate the work of fifty Munitions Departments, which are classified into ten groups, and each group will be represented on the Council. The Ministry now employs 2 million workers and the headquarters staff numbers 13,500. It is hoped that the Council will result in economy and a fuller utilisation of resources.

Germany's Captured Colonies. Their Restitution Unjustifiable.

LONDON, August 21.

Mr. Mahaffy, Provost of Dublin University, in a letter to the "Times" on the subject of Germany's restitution suggestions says:—As Germany cannot repay us our losses, we must repay ourselves. We have conquered German colonies owing to the zeal and activity of the Overseas Dominions and we must keep them. If the Dominions have one spark of the spirit of Englishmen, they will simply refuse to restore them. Besides, who will compel them? We are not going to permit the German fleet to do so.

Kaiser's Letter to President.

LONDON, August 21.

The "Daily Telegraph" publishes a facsimile of the now famous Kaiser's letter to President Wilson, thus finally disposing of the frantic and clumsy German denials of its validity.

Col. Repington's Suggestion. Commission for Nobility.

LONDON, August 21.

Colonel Repington, writing in the "Times," says that as a matter of policy and gratitude grants of the King's commissions to Indians must come. Col. Repington favours a careful system of nomination from members of the ruling families instead of examinations for cadetship, and suggests the establishment of an Indian Sandhurst for which the staffs of Quetta and Wellington could be utilised.

A Handsome Gift.

LONDON, August 21.

Messrs Tootal, Broadhurst, Lee, and Company have given a donation of ten thousand sterling yearly for five years towards textile research and education in the cotton trade. Institutes and laboratories will be established and a provisional committee is issuing a prospectus of the new aided organisation.

British Parliament Adjourned.

LONDON, August 21st.—Parliament has adjourned to October 16th.

Italy

The Pope's Note.

Allies to Confer Thereon.

LONDON, August 21.

In the House of Commons Lord Robert Cecil announced that the Allies would confer before replying to the Pope's note.

British Attitude Towards Note.

Reuter's Rome correspondent in a message dated August 20th, says that the British Minister has informed the Vatican that the British Government acknowledged the Pontifical Note, which it will examine in a benevolent and serious spirit.

TELEGRAMS.

Russia

Stringent Powers to Ministers.

LONDON, August 21.

PETROGRAD.—Government has given the Minister of War and Minister of the Interior dictatorial powers to arrest and deport anybody suspected of anti-revolutionary tendencies.

Germany

Central Empires' Food Shortage.

German Government Action.

LONDON, August 21.

ZURICH.—The German Government has doubled the price of hay in order to reserve as much as possible for the army. This is expected to lead to the further slaughtering of cattle for want of fodder, thus causing a further shortage of milk. There are indications that the grain-producing provinces of Austria will decline to export crops to other parts.

Galicia Troops.

Arriving in Flanders.

LONDON, August 21.

AMSTERDAM.—News from the frontier states that numerous troops from Galicia are arriving in Flanders.

M. Alexander Wakerle has been appointed Premier of Hungary.

Holland

Why Bombs Were Thrown on Holland? An Explanation.

LONDON, August 21.

Reuter is authoritatively informed in connection with the mysterious visitation of German aeroplanes to Holland (see August 19th) that explanation is that they intended making raid on England but returned owing to bad weather and as a bombing machine cannot alight before disposing of its bombs raiders had to get rid of theirs. If they had done so over Belgium it might have resulted in killing German troops. Accordingly they waited until they were over Holland where they could kill only neutrals.

Spain

The Spanish Situation. Troops to be Disbanded.

LONDON, August 21.

MADRID.—The Cabinet has decided to disband the troops called up during the recent disturbances. It has also approved a credit of seventy-seven million pesetas for the reorganisation of the army and the provision of aeroplanes and anti-aircraft guns.

Greece

The Salonika Fire. Relief Measures Undertaken.

LONDON, August 21.

ATHENS.—The Cabinet has been discussing measures for relief of sufferers from the conflagration in Salonika for whom large credit will be voted. There has been no direct communication from Salonika whither the Minister of interior has gone. It is stated that two-thirds of the town is destroyed and that one hundred thousand persons have been rendered homeless.

Aerial Warfare

Bombs Dropped.

LONDON, August 21.

The Admiralty says:—The Air Service at midnight on Sunday dropped many tons of bombs on Middlekerke dump, and Bruges works. All our machines returned safely.

British Front

Advance of the Tanks Described.

Proof of Their Great Effectiveness.

LONDON, August 21.

Reuter's correspondent at the British headquarters says:—The appearance of the tanks operating over ground which a few days ago was mainly under water is satisfactory testimony to the improvement in the fighting conditions in Flanders. German gunners were apparently completely surprised at the spectacle of the ungainly objects travelling over ground which might be supposed to engulf them. Yesterday's German communique was intended to convey that the tanks were a failure, whereas the truth is that yesterday's attacks proved the great value of the tanks against the present system of disconnected defences. That our casualties were so very small and the success so considerable in face of the concentrated machine-gun fire which was encountered is a conclusive tribute to the effectiveness of this weapon. The correspondent describes the latest feats of the Tanks in the British attack in the region of St. Julien yesterday. The uncouth monsters began to move in the darkness. The noise of guns drowned their snorting as they took up their prearranged positions. The enemy probably calculated that the ground was in too bad a condition for them to assist in the attack. After a reciprocal violent bombardment of guns ceased the enemy doubtless anticipated an infantry advance and continued the bombardment. Then

TELEGRAMS.

finding nothing happening they stopped. Our guns, reopened at a longer range firing more deliberately. At dawn the tanks advanced, the infantry following. The concentrations spread out like a fan as they progressed, the object of the operation being to try and straighten out a hook in our line within which the Germans held several strong positions. When the enemy saw yellowish objects crawling rapidly over the broken ground they began to fire wildly from their places of concealment, but they generally fled before the tanks reached them. The infantry following the tanks successively occupied a triangle containing Montdubou and Cocker of farms which had given a lot of trouble. The total depth of the advance planned was five hundred yards but the Germans far beyond bolted. The whole affair was a complete vindication of the utility of the Tanks in this species of warfare.

French Capture Twenty-Five Guns.

The French captures in guns now total twenty-five. Aerial activity between the battlers was never greater.

British Progress at Lens.

Enemy Air-Craft's Futile Activity.

LONDON, August 21. A British communique says:—Our artillery dispersed the enemy massing for a counter-attack south-eastward of Epéby. Our patrols progressed in the north-western outskirts of Lens. Hostile raiders entered our lines eastward of Armentières and two men are missing. Large formations of enemy aircraft well behind their lines unsuccessfully endeavour to hinder our bombing and photographic reconnaissance machines which wrecked trains and seriously damaged aerodromes, dumps, and stations, and effectively co-operated with the artillery. They secured many photographs. We brought down three enemy machines and drove down four; six of ours are missing.

Enemy Attack Repulsed.

LONDON, August 21. F. M. Sir Douglas Haig's communique this afternoon says:—The enemy made a third attempt supported by "flamewerfer" to regain the ground recently lost south-east of Epéby. The attack was completely repulsed, and we held all positions. We raided the enemy lines on a wide front on the St Quentin Canal and secured prisoners. We improved our positions on the Ypres-Meuin Road.

French Front

All Objectives Gained.

Terrific French Bombardment.

LONDON, August 21. Reuter's correspondent with the French headquarters, wiring yesterday evening, says:—At dawn to-day the French began another battle on the historic field of Verdun. For over a fortnight batteries on both sides of the Meuse had been hammering the German line on both sides of the river from Avocourt Wood on the left bank to Bezonvaux on the right, fully sixteen miles. This morning the infantry leapt from the trenches in a splendid rush which within forty minutes carried them to the limits of the first line objective. All objectives of the day were carried by seven o'clock and reports were coming in of a satisfactory number of prisoners taken by all the divisions engaged. There is every reason to hope that these splendid results were achieved with relatively small casualties. French artillery fire in the small hours of the morning, before the infantry left the trenches, reached and remained at a hurricane pitch. The night was dark and moonless, but the flashes of hundred of guns of all calibres shelling the German trenches lit up the road so that the outlines of things a dozen yards away could be plainly recognised. The flashes played like summer lighting all around the horizon. The roar of guns of various descriptions in every key at varying distances increased and, after the maximum of violence, it dropped a few minutes before the attack and then leapt out again in a tornado of strength for a barrage which preceded the infantry down the slopes fronting Pepper Hill and Louvemont.

The Attack.

Seven minutes later a shower of golden rockets over the Boche lines indicated that the German battalion commanders badly needed a barrage to check the French infantry. Apparently the signal came too late and the French assaulting force dashed from the departure trenches with such speed and precision that they reached the enemy's first line before his barrage opened.

A Terrible Task.

Telegraphing from Verdun in the afternoon prior to the capture of Dead Man, the correspondent shows what a terrible task was set the French infantry. He says "The northern half of Dead Man is strongly held by the enemy while we are established on the southern slopes of Cumieres Ridge, carrying the enemy's first line to the river on the right bank. Before us stretches a valley in which lies Fosses Wood and beyond that rises another long whaleback, the highest points of which run from a thousand to twelve hundred feet between the villages of Samogneux and Ornif. All this is ground which the Germans have been strengthening by every means during the last eighteen months. The enemy is known to have strongly reinforced the army in front of Verdun and it is certain that the Germans mean to make a hard fight."

Effect of the Attack.

The attack fulfils the highly useful purpose of forcing the enemy to withdraw troops and guns from the other points and to accept simultaneously three serious engagements, namely, in Flanders, on the Aisne, and at Verdun. The enemy is firing enormous numbers of asphyxiating shells filled with a new poison gas nicknamed "Mustard Gas" which attacks the lungs, eyes, and mucous membranes with deadly effect.

French Capture Many Positions.

Over Four Thousand Prisoners Taken.

LONDON, August 21.

A French communique says:—North of Verdun we carried enemy defences on both sides of the Meuse on a front of eighteen kilometres and to a depth at some points of over two. On the left bank we particularly hold Avocourt Wood, both summits of Merthomme, and Corbeaux and Cumieres Woods; on the right bank we have carried Tallon, Hill Champelubille Hill, 344 Moront Farm and Hill 240 to the north of Louvemont. On the right we considerably advanced in Bois des Fosses and Bois le Chaume. The total unwounded prisoners exceed four thousand.

The Germans violently counter-attacked Avocourt Wood, Merthomme, and Hill 344, but our fire everywhere nullified their effort and inflicted heavy losses.

Aviators Brilliant Works.

Aviators played a brilliant part, machine-gunning enemy gatherings from low altitudes, thus contributing to the repulse of the counter-attacks. Our pilots brought down eleven machines and special guns brought down two.

Germans Admit Loss.

A wireless German official communique says at the opening of the battle before Verdun the French occupied without fighting Tallon Ridge, eastward of the Meuse. Fighting is in full swing on a front of fourteen-and-a-half miles.

Germans Outwitted.

A French correspondent reveals the interesting fact that the Germans at Verdun were so surprised at the infantry assault that they only put down a barrage twelve minutes after the French went over, allowing the latter to pass the danger zone unscathed.

The Fighting at Verdun.

Enemy Driven Away with Losses.

LONDON, August 21.

The French communique says:—Germans attacked at three different points on Cerny plateau. Our fire twice broke up waves which finally turned back after severe losses. Enemy counter-attacks with extreme violence north of Verdun at night notably at Avocourt wood and north of Cumieres wood. Our fire broke up assaulting troops who sustained heavy losses without any result. We maintain all our gains which we are consolidating. We took five thousand prisoners including 116 officers yesterday. Enemy aircraft at night bombarded our rear particularly the prisoners collecting camp where a great number of prisoners were hit. Our aircraft bombarded railway stations at Dun-Sur-Meuse, Briulles and Fleville and dump of Bantheville where a great fire broke out while in Belgium we bombarded railway stations at Thorout Roulers, Staden and Gits. Our pilots yesterday brought down twenty-one German machines mostly totally destroyed.

Serbian Front

Monastir Bombarded.

Numerous Civilian Victims

LONDON, August 21. A Serbian official communique says:—The Bulgarians violently bombarded Monastir. A great many buildings were destroyed and there were numerous civilian victims. Many women and children are homeless.

LONDON, August 21.

The communique from the French Eastern Army says:—There has been violent artillery duel in the Cerna bend and north of Monastir. Our destructive fire caused explosions in two enemy heavy batteries and ammunition dumps. Fifty allied aeroplanes dropped a ton and half of bombs in the neighbourhood of Prilep causing many fires. No French establishment was damaged by the big fire in the Bulgarian quarter of Salonika on the 18th instant.

Italian Front

Seaplane Sinks Submarine.

LONDON, August 21.

ROME—An Italian seaplane dropped bombs on board a submarine in the mid-Adriatic and sank her.

Terrible Gunfire.

A telegram from Udine says:—Terrible, uninterrupted drum-fire continues along the sixty-five miles of the Isonzo and Carso fronts, to which British batteries are valiantly contributing. The present offensive is developing on a front fifteen miles longer than in last May.

Synchronisation of Allies' Operations.

The Italian advance demonstrates the perfect synchronisation of the Allies' operations, which is the nearest approach yet attained to an all-round offensive. There is no indication of the strength of the forces engaged, but the Germans estimate the Italians' guns at five thousand not including the British heavy guns. The Italians have now only one obstacle between them and Trieste, namely, the formidable Hermada Heights.

Italian Successes.

LONDON, August 21.

The Italian wireless communique says:—The battle on Julian Front continues uninterrupted. Our troops on extreme right in spite of undiminished resistance are advancing successfully supported by floating and fixed batteries and monitors. Struggle continues on Carso Plateau. In the coastal zone enemy's line is beginning to bend and give way at various points. We carried defences between Corite and Selo. 261 of our aeroplanes flying over battlefield bombed moving troops.

We captured up to Monday night 10,103 men and 243 officers. We destroyed a storming party in Lagarina Valley and our counter-attack drove back enemy south-eastward of Otmaio.

Rumanian Front

Rumanians Forced Back

German Offensive Renewed.

LONDON, August 21.

A Russian wireless communique says:—The enemy persistently attacked in the direction of Ocna and Onesti and pressed back the Rumanians to the south western outskirts of Ocna. The enemy's attacks in the region of N. Rozesti resulted in the capture of Staklers Factory. The engagement is proceeding. The enemy took the offensive westward of the Focsani-Ajua railway and compelled the Rumanians to retire eastward of the railway. We occupied several villages in the southward of Salterbelmar in the Caucasus.

America

Price of Silver Still Rising.

LONDON, August 21.

NEW YORK. Silver has reached the record price of eighty-seven and three-quarters cents, and it is predicted that will yet reach the dollar as the floating supply is limited and the world's demand exceeds production.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Calcutta

Train Wreckers in Assam.

CALCUTTA, August 21.

A reward of Rs. 500 has been offered to any person giving information as to the complicity of the persons in the derailment of 7 up mixed train on the 3rd instant between Lalmia and Comella on the Assam-Bengal Railway. The derailment was due to the removal of fish plates.

Drunkenness on Coalfields.

Prohibition Suggested.

CALCUTTA, August 21.

At the last meeting of the Jharia Mines Board of Health the report of the Chief Sanitary Officer on the liquor trade in the coalfields was considered. It was the opinion of the Chief Sanitary Officer that drunkenness is largely on the increase in the coal area and he enlarged on the deleterious effect of drunkenness on the public health. As a remedy he suggested either total prohibition or complete control of the liquor trade by the Board. The report was submitted to the Deputy Commissioner of Manbhum recommending constitution of an excise advisory committee for the coal fields.

GHEE ADULTERATION.

Indian Public Bodies' Meeting.

Deputation to the Governor.

CALCUTTA, August 22.

A representative meeting of all Indian public bodies of Calcutta was held this evening for the purpose of dealing with the question of ghee adulteration. It was decided that a deputation should wait on the Governor to request His Excellency to issue an ordinance pending legislation declaring it to be penal to adulterate ghee or to sell for stock adulterated ghee.

Bombay

Mr. Polak on Nation Building.

The Difficulties in India.

People Must Make Self-Government.

BOMBAY, August 21.

Mr. Polak addressed last night in the Kirloskar Theatre an audience of the Poona citizens organised by the Deccan Sabha on the subject of "Nation building". The Hon'ble Mr. Paranjyee presided. Most of Mr. Polak's lecture was devoted to showing by historical reference how South Africa grew until at last the Government of Sir Henry Campbell-Bannerman thought it wise to grant Self-Government to her. Turning to India he conclusively proved that all the difficulties now thrown in her face in connection with her demand for Self-Government such as diversity of race, absence of a common language, religious differences and the like, did as a matter of fact exist in the new self-governing countries of the world at the time they acquired the rights of self-government. He then mentioned (1) the impoverished condition of the masses, (2) the backward condition of Indian womanhood, (3) wonderful subdivision of society and (4) the untouchableness of one-fifth of the Indian population, as the real obstacles to Indian progress. But he made it clear that India need not wait for self government till all these were removed. The lecturer in conclusion said: "I don't believe that self government is ever granted to a people, but the people have to make it."

The G. I. P. Railway Strike Ends.

BOMBAY, August 21.

The strike of over 15,000 employees of the G. I. P. railway workshops had ended to-day. This morning the strikers met as usual at King's Circle to discuss the situation. After brief discussion and address by some of the strikers, leaders they ultimately decided to resume work at 1 O'clock this afternoon and dispersed. Late in the afternoon both the Parel and Matunga workshops were working in full swing.

TELEGRAMS.

Bombay University Convocation Vice Chancellors' Speech.

BOMBAY, August 21.

The annual convocation of the Bombay University for conferring degrees was held this evening. Lord Willingdon as Chancellor presiding. After the usual ceremony was over Mr. C. H. Setalvad new Vice-Chancellor delivered the Convocation address. At the outset he paid an eloquent tribute to the memory of the late Dr. Wordsworth and Dr. Dadabhai Naoroji and then passed on to war and the formation of the University Company. He was glad 350 students had applied for enrolment in the company, but confessed that he shared the Chancellor's feeling of disappointment expressed the other day that a much larger number had not offered. He was sure the Chancellor would be ready and willing to exact his good office in removing any difficulties that may be standing in the way at present. Mr. Setalvad next referred to the success of the work of the University. "It was fully sixty years ago that the Bombay University was established as the outcome of the famous educational despatch of 1834 which laid down a comprehensive scheme for national education. They had been repeatedly told by some candid friends that the work of the University had been dismal failure, that their system of University education and examination was a delusion and a snare, that their colleges were nothing more than factories for cramming. He would ask these pessimists to look at the products of the University who in all grades of public work were serving the State with conspicuous ability and integrity to look at the medical graduates who were giving medical relief and help to their fellow countrymen in the towns and villages of the presidency and graduates in law who were following the exciting profession of law maintaining the high honour and tradition of their class and architect and engineers that were ministering to the proper and sanitary housing of the population of large cities and above all he would ask them to look at the love of education, spirit of self-sacrifice, sense of duty to educate their fellow beings that had been stimulated and have found active manifestation in the great work that was being done by the Deccan Education Society in maintaining the Ferguson College and the new English School, Poona.

He asked them to contrast this with the results of German education. The scientifically organised and highly perfect and efficient system of national education in Germany had produced the ideal of German omnipotence and Germany waged this war in order she might be able to impress her will on the world and that all other nations might live and progress according to the German dictation. She had cast to the winds all accepted and sacred notions of honour, of chivalry and fairness.

Mr. Setalvad told them that with the advent of important administrative reforms that were sure to follow on the readjustment of the Empire after the war they would have to bear greater responsibilities than former generations and they must rise equal to those responsibilities.

The Bombay Provisional Congress Committee.

And Passive Resistance.

BOMBAY, August 21.

The adjourned meeting of the Bombay Provincial Congress Committee which was fixed to take place on Sunday next to give further consideration to the question of passive resistance has been postponed to the 2nd September. The postponement is due to the subcommittee not having been able to finish its deliberations owing to the absence of two of the members in Simla. The subcommittee meets next Sunday and after the report submitted by them is circulated the Provincial Committee will meet. Mr. N. M. Samarth mover of the original proposition which was against passive resistance explains that passive resistance necessarily involved disobedience of law and therefore the moment an organised body like the Indian National Congress or any component part of the Congress organisation adopted the policy of passive resistance it became an unlawful body.

The "C. & M. Gazette".

LAHORE, August 22.

Referring to the Secretary of State's announcement the "Civil & Military Gazette" writes:—Much will depend upon the way the Secretary of State will conduct the enquiry in this country and it would be a greater mistake if the Viceroy and the Government of India should take up a secondary position in the course of formulating a scheme of political reconstruction.

The "Punjabee".

The "Punjabee" congratulates His Majesty's Government on the authoritative announcement but expresses disappointment at the particular method desired for the purpose of conducting the enquiry. Better would it have been says the paper, to have conducted the enquiry in England through a Parliamentary Committee under the Chairmanship of Mr. Montagu. The paper adds:—The first thing which the Government of India should do is to restore the status quo by reversing the repressive policy and releasing the interned persons.

The "Tribune".

The "Tribune" writes:—We heartily welcome the visit of Mr. Montagu to this country and this time with a mission. It is a calamity that the Government of India itself did not hold any consultation with the people before it made its own proposals on the subject but has now invited, a superior authority to do so. This at once exposes the sort of relationship that subsists between the Government and the people and Mr. Montague himself must regret it. The people of India have already submitted their scheme of minimum reforms and the Government of India also is reported to have made its recommendations. As the facts that are before the Home Government ought to be sufficient to formulate their own proposals it is not clear what is the object of the Government of India in inviting Mr. Montagu to make a personal visit to India. In this connection the paper urges that Mrs. Besant and other trusted leaders should be released in time and invited to prepare themselves to meet Mr. Montagu in the mission he has undertaken.

All the three papers welcome the announcement regarding the grant of commission to nine Indian Officers

The "Rangoon Gazette."

RANGOON, August 22.

The "Rangoon Gazette" commenting on the Secretary of State's announcement says:—It should be welcomed from all sides as on the one hand indicating the close attention which His Majesty's Government pay to the phases of Indian sentiment and their wish to aid Indian aspirations towards self development and on the other hand offering a strong check to foolish and mischievous agitation in India and at Home.

The "Rangoon Times"

The "Rangoon Times" says:—Mr. Montagu's decision to come to India and see for himself is certainly a wise move although unprecedented.

The "Advocate of India".

It is wise a step and we have little doubt it will be generally welcomed in this country. Our sincere hope is that the Secretary of State may meet every shade of Indian opinion so as to get his ideas on questions into true perspective and be enabled to realise that silent opinion counts for much in this country and that the violent clamour and the strong and widespread body of public feeling are not always the same thing.

The "Sanj Vartaman."

The "Sanj Vartaman" says:—The step would give great satisfaction in India and Indians would not miss the occasion to welcome cordially a statesman who at last is trying to accede to the wishes of the Congress and the Moslem League.

The "Hindustan".

The "Hindustan" says:—All hearts are filled with joy and hope at the announcement. The paper suggests Mr. Montagu should be invited to attend the Congress sessions in December.

After the ceremony of conferring degree His Excellency the Chancellor addressed the new Graduates. He said it was not to be understood by the new graduates that they had reached a concluding stage of their career. They should pause and assess their achievements not as conclusive and settled but only a preparation for serious duties of life. They were not to consider their stage of discipline over. The subsequent stage of discipline of liberty differed from the stage of discipline of tutelage only in the restraint being exerted by themselves. Such restraint and discipline was a condition of the right conduct in their future life as citizens. He appreciated the enthusiasm of youth and their passionate desire for service in that wider field, but ambition and enthusiasm were to be tempered by soberness and resolutions to overcome difficulties and to enable them to do that was the fundamental aim of all education. If they pondered on those words they would successfully control all difficulties of their future life. His Excellency finally welcomed all new graduates who obtained degree to-day.

Simla

The Secondary Education Conference.

SIMLA, August 21.

The conference of officials and non-officials summoned by the Government of India to consider the question of teaching English Secondary schools was opened this morning (Monday) here by His Excellency the Viceroy. The members present included Sir Sankaran Nair Messrs H. Sharp, G. Anderson, J. H. Stone, T. V. Sivakumara Sastri, Reverend W. Meaton, Rao Bahadur K. Ayyar, Mr. J. C. Conventon, Messrs. Naik, G. K. Devdhar, K. Natarajan, the Hon'ble Mr. W. Hornell, Dr. Chatterji, K. B. Maulvi Ashanullah, the Hon'ble Mr. C. De La Fosse, the Hon'ble Dr. Sir Sundera Lal, Rai Bahadur G. M. Chakravarti, Saiyud Muhammed-Abdur Raouf, Khan Bahadur, Barrister-at-law the Hon'ble Mr. J. A. Richey, the Hon'ble K. B. M. Fazli Hussain, Bakshi Ram Ratan, the Hon'ble Rai Bahadur Dwaraka Nath, Pandit Kanhai Lal, Guru Sitacharan Dube. His Excellency the Viceroy opened the conference.

After this Viceroy withdrew from the conference which proceeded to consider specific questions addressed to it under the presidency of the Hon'ble Sir Sankaran Nair. Sir Sankaran Nair invited the Directors of Public Instruction and such others as were actively engaged in the administration and work of teaching to explain the systems in vogue in different provinces. Mr. De La Fosse said that English was taught as a foreign language up to the class eighth and added that even in higher class free use was made of vernacular in explaining things. In the Punjab according to Mr. Richey the study of English was commenced in fourth primary class and continued to be taught as foreign language till eight. In explaining the conditions in Bengal Mr. Hornell pointed out that different methods were adopted in Eastern and Western Bengal, but generally speaking English was utilised as the medium of instruction in higher state of secondary education. He also pointed out that even in University examinations in certain subjects at any rate the candidate had the option of answering in vernaculars. Dr. Chatterjee was of opinion that even in the top classes English was very little used. In fact the system did not enable the pupils to sympathise largely with English literature and afforded but little insight into English thoughts and ideals. He remarked that if English was to be effective boys should be taught to sympathise with English literature.

Speaking of the Madras system Mr. Stone said that English was taught as second language from class three up to form three after which it became the medium of instruction, but there was a rule under which school authorities might use English as medium of instruction even in the first three forms with special permission of the Inspector.

Mr. Conventon said that in Bombay as the result of changes instituted by the late Mr. Sharp scope was given for more extended use of vernacular as medium of instruction. In fact students answering certain papers for school final were at liberty to answer in vernacular if they choose but this option did not appear to have been availed of very much. He could not say whether answers given in vernaculars showed any superiority to the use given in English. Mr. Naik was of opinion that so long as examinations were conducted in English things could not be otherwise. Mr. Devdhar said that

his experience limited as it was, shows that answer in Vernaculars revealed a better understanding of the subject than did the answer in English.

Mr. B. Dwaraka Nath said in Bihar and Orissa English was used as a medium of instruction in top 4 classes. In the Central Province, according to Pandit Guru English was a medium in top three classes.

A Group of Questions.

The next group of questions submitted to the conference for opinion reads as follows:—

(a) At what period in a pupils career should English be taught as a language? Is it better for him from the point of view of his ultimate mastery over the language to start its study at an early age or only to receive such instruction after he has been well grounded in a vernacular? (b) Do the younger pupils gain a satisfactory knowledge of English by their instruction through the medium of that language or do they merely gain a smattering of incorrect and unidiomatic English? (c) What is the general experience of those boys who have passed through to vernacular middle course and then studied English at a High School? How have such boys distinguished themselves in the matter of English in composition with those who have studied from an earlier through the medium of English? (d) By what methods should the teaching of English be conducted? Does the present system attach not much importance to a knowledge of English literature as against the necessity of learning to speak and write the English language correctly? Should the teaching in the early stages be entirely oral or not?

Mr. De La Fosse who started the discussion observed that the conference in discussing the question should bear in mind that English was the medium of instruction in universities and that it must continue to do so hence. Before entering the portals of University the student should be able to express in English his thoughts. Indeed it was essential that he should know English as well as his own mother tongue. To secure that amount of proficiency it was necessary that the boy should begin his study of English, even young and class three was about the time when a start might be made as by then he would be able to read and write his own mother tongue. Continuing he said that the language should be taught by direct method only if there were at hand properly trained teachers as else more harm than good would be the result. Till the pupil reached class six English should be taught as a foreign language. After that efforts should be made to encourage boys to use English in studying other subjects. That would mean that by that time the boy reached the top two classes he would be well equipped in English and could use it as well as his own mother tongue. Answering (b) he said it was true that students gained only a smattering of incorrect and unidiomatic English. To check that authorities should persevere with the training of teachers. Turning to (c) there were institutions where vernacular alone was used as the medium of education and boys from them when they joined an English school were attached to special classes where English was taught in general. They proved to be quite good so far as non-language subjects such as mathematics were concerned, but it was found in English study they proved less malleable than those that had begun their study of English earlier. Comparing the two steps Mr. De La Fosse said that the former though they might be quite as well as the latter so far as written examination was concerned did not compare favourably in oral examinations. Passing on to (d) he said that matriculation being purely literary test led to a lot of cramming, but in S. I. C. scheme they were trying to impart what might be called practical education. There were no text books and boys were taught from anything that came in handy. In reply to a question Mr. De La Fosse said it was the graduates they were training to teach by direct methods and these would get something between 80 and 100 rupees per month.

Mr. Sivakumara Sastri said as it was necessary that boys should have as good a command of English as of their own mother tongue it was necessary that a commencement should be made as early as possible. Direct method had been employed in Madras and he thought it was a success. Referring to the latter part of (b) he said boys in Madras were able to talk very freely and their English was by no means unidiomatic. (c) It was his experience that students educated in vernacular schools while good at non language subjects were at a disadvantage when English had to be studied. (d) He would employ direct method.

Mr. Richey said that if they commenced teaching English quite early in school career of boys it was apt to overshadow vernaculars and thus tend to make education imparted rather one-sided. Further it would be costlier to poor parents. He thought the better the teachers the shorter would be the period required for him to train up boys. Mr. Richey would not insist on having only graduates trained in direct method of teaching.

Continued on Page No 13

BRIEF TELEGRAMS.

It is stated that the termination of G. I. P. Railway strike was due to the intervention of H. E. Lord Willingdon.

The competitive examination for selection of probationers for three vacancies in the General list of Indian Finance Department will be held at Calcutta during the second half of December 1917.

వైకర్షిక క్రింద ఈ నెల 1-వ తేదీ శనివారం పత్రికయందు ఆర్.వి. సుబ్బారెడ్డిగారు లిఖించిన లేఖను చూచినావ. ప్రత్యేక “ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము” వలన పన్నులు ఎక్కువపడవని గత ఆంధ్రసమాజన సభాసమయమున మా రామబహదూర్ బయ్య వ్యసించేత్వోక్తకర్తగారు సంక్షిప్తపదవియన్నార. పిమ్మట సదరు విషయమును శ్రీమంతి చేవులపల్లి స్వామిశాస్త్రిలుగారు పత్రికలములమున నిరూపించియున్నారు. అంతరిమరల రెడ్డిగారికి సదగువిషయములూ అనుమానము తోచుటచిత్రము. రాష్ట్రవాదులయొక్క వాదనకు శిస్తులు పడవని రాష్ట్రవాదులు చెప్పి ముగించుచున్నారని రెడ్డిగారు వ్రాసినారు. శిస్తులు జాస్తిపడకుండయుండుటకు గలకాంక్షయు, అనవలకు, ఆంధ్రులకు వికనుత్యము చెడకుండయుండుటకు గలకాంక్షయులు రాష్ట్రవాదులు ఇదివరలోనే తెలిపియున్నారు. రాష్ట్రపత్రికాలయకు ఇంక యేమైనవిషయములు కావలసియుండిన అనుకూలము తెలుపుటకు సిద్ధమునే యున్నారు. రాష్ట్రవాదులకు రాష్ట్రపత్రికాలవాదులకు రాష్ట్రమును గురించి ఎక్కువ సందేహము లుండినపుడు ఆంధ్రరాష్ట్రప్రశంసయే వదలుకొనుట సరుంజన మని రెడ్డిగారు హితోపదేశము చేయుచున్నారు. నెల్లూరురెడ్డియొక్క అభిప్రాయము ప్రకారము ఆంధ్రరాష్ట్ర మొదగు నెల నెల్లూరునుండలమందుగల రాష్ట్రపత్రికాలయరంధ్రుల తిగి రెడ్డిగారి హితోపదేశమును నెల్లూరునుండలమందు గల రాష్ట్రపత్రికాలయరెడ్డులు అనుసరింపవచ్చును. ఈ రాష్ట్రపత్రిక పదునెనిమిది నుండలములకు వర్తించుననియు నెల్లూరునుండలపు రెడ్డు రాష్ట్రపత్రికను లైసెన్సువ్రాసి పాలకులు ప్రత్యేక రాష్ట్రము ప్రసాదింపకపోవనియు రెడ్డిగారికి విన్నవించుకొనబడున్నాడన. అభిప్రాయం. “నెల్లూరు రెడ్డిగారి రెడ్డిసమాజనలలో 100 కి సుమారు 80 వంతున రాష్ట్రపత్రికాలముగా నున్నట్లు తెలియుచున్నది.” అని వ్రాసినారు. తావేదారులను, గుడ్డలుగుడ్డు దడ్డివారిలను, బండ్లతోలువారలను, మున్నగు నేమి తెలియని అమానుకుల చేత చేతులను వైకి ఎత్తించిన నూటికి—99 శతమందికూడా పత్రికాలయ కాగలు. ఫూలి సుబ్బారామయ్య

చెన్నపురి రాష్ట్రము కాంగ్రెసు సమావేశము.

ప్రత్యేకసభ

చిత్తు తీర్మానములు.

1. భారతభండ పరిపాలనమునకు సామ్రాజ్యాంతర్గతస్వ పరిపాలనను లక్ష్యముగ నుండవలెనని స్పష్టపరచిన వారలలో గ్రంథములగు డాక్టరు నాదాభాయి నాగోజిగారి మరణమున కీసభవారు సంతాపమును వెల్లడించుచున్నారు.

2. కాంగ్రెసునందర్యధిక వీక్షతోపనిచేసినవారును హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనమునకు చాలకృషిసల్పినవారునగు మా॥ పి. రమణులు ఎం. పి. బి. సి. ఇ. భారత్వరంగారి మరణమున కీసభవారు చాల చింతించుచున్నారు.

3. రైటుహోదావిలు ఇ.ఎస్. మాంటేగుగారు ఇండియానుంట్రిగా నియమించబడినందుల కీ సభవారు తమ సంతాపమును వెల్లడించుచు మాంటేగుగారు వెలిబుచ్చిన సానుభూతిని వారికి గల పరిచయమును బట్టి వారి దేశమున ప్రజామతాలనుగూ ప్రభుత్వము నేర్పరచగలరను యాశను వీరు నెరవేర్చుచు గాక యని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

4. ప్రత్యేకము యుద్ధమునకు గాను ఏర్పరుపబడిన దేశమునకు కాసభమును న్యాయశాసన కృతీరేకముగాని విధమున రాజకీయంగానైన మొదలించుచున్న వారి పట్ల నాపయోగించుట ఆన్యాయము. మరియు అట్టి నేరములను విచారణ చేయుటకు ప్రత్యేక కాసభములందగానీ కాసభము నుపయోగించి వారుచేసిన నేర మేమో తెలుపక వారు చెప్పవలసిన సమాచారమునీ విచారకులకు మరింత సంతాపకరము. కాసభిట్టి కఠినరవాగ్విధానమును ఇండియా ద్వారాకమువారు సంతృప్తిముగ రద్దు పరచవలెను. అందులకు తొలుదొలుత ఆనివినెంటుగ్యు, ఆంగ్లేయు, వాడియా, మహమ్మదాలీ నాకతాలిగార్లను రాజకీయ నేరములకు నిర్బంధితులగు నితరులను వదలవలెను. కఠిందేశాదుగాక చెన్నపురి రాజధానిలో నుండగూడదను మత్తువును రద్దుపరచవలెను. అని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

5. ఇండియాదేశమునకు అధినేతములతో సమానముగ గౌరవస్థాన మొసంగి బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందు దానిని స్వపరిపాలనము గల దేశములలో నొకటిగా చేయుటయే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి స్వీకృతాభిప్రాయమని ఖండితముగ ఇండియా ద్వారాకమువారు ప్రకటింపవలెను. అట్టి ఫలిత మచివకాలము ననే కలుగునట్లు ఈ దేశమునందలి ప్రభుత్వోద్యోగులు నడుదేశముతోడను పట్టుదలతోడను పనిచేయవలెనని ఇండియా ద్వారాకమువారు ప్రకటింపవలెను. 1916 వ సంవత్సరమున డిశంబరు నెలలో కాంగ్రెసు మొదలైను లీగు మహాసభలవారు చేసిన తీర్మానములయందలి సంస్కరణముల వైన కనీసము తక్షణమే మొదలగునవలెనని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

6. ఇండియా ఇంగ్లాండు దేశములందలి దొరతనముల వారాలొచ్చించుచున్నానని తెలుపబడుచున్న సంస్కరణములను వెంటనే ప్రకటింపవలెనని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

7. లక్షోన్మగమున కాంగ్రెసులీగు మహాసభలవారు చేసినట్టియు అంతకుమున్ను 19 గురు ఇండియా కాసభభ్యులు ప్రకటించినట్టియు సంస్కరణములకు స్థానికప్రభుత్వముల అధ్యక్షులు పలువురు కృతీరేకులుగా నున్నట్లు పెంట్లండుప్రభువు గారును ఇతరులును ఇటీవల నుడివిన వాక్యములను బట్టియు పిమ్మట ప్రారంభింపబడిన కఠినవిధానమును బట్టియు స్పష్టమగుటచే నీ సభవారు చాల సంతృప్తిని పొందుచున్నారు. ఆ విధానమును వారింకను సాగింతునని సామ్రాజ్యభద్రమునకు చాల హాని కలుగుననియును నాను మానవో ఈ ప్రద్రవము కలుగుననియును ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

8. మహాయుద్ధ సమయమున భారతీయ సేనను రణరంగమునకు పంపి సామ్రాజ్య లాభమును కాపాడ గలుగునంతటి సంపూర్ణవిశ్వాసమునకు హక్కింజిప్రభువుగారు వారి సానుభూతి కలగన పొత్తులై భారతీయుల ప్రేమను పూర్తిగా చూరగొనిరి. హక్కింజి ప్రభువు పట్ల భారతీయులకు గల ప్రేమ ఇనుమంత పరిమితును కొంత పడలేదు. ఆ ప్రభువువై మెసపాటేమియా యుద్ధ సంబంధముగ నిస్సారణ సేరములను మోపజూచుట భారతీయులకు ప్రబలమగు నాగ్రహ కారణమని ఈ సభవారు తీర్మానించు చున్నారు. మెసపాటేమియా యుద్ధమున నష్టము గలుగుటనిరంకురాధికార పరిపాలనావిధానమును భారతీయులకు బాధ్యతలేమందుటయేనే కారణము అని ఈ సభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

ఉపాధ్యాయులకు ఫిషరుగారి సలహా.

ప్రొఫెసర్ వెల్లువోననా కళాశాలవద్ద బ్రిటిషువిదేశ పాఠశాలా సంఘమువారి సాంవత్సరికోత్సరసందర్భమున ఫిషరుగారికి యుపన్యాసమిచ్చిరి. ఆయుపన్యాస సంగ్రహ మిక్రింద బొందుపరుపబడినది.

శ్రీ విద్య.

ఈకళాశాల స్థాపితమైన నాటనుండియు, మనదేశమున ననేకమార్పులు కలిగినవి. అందు శ్రీవిద్యా విధానములలోని మార్పుముఖ్యము. కొంచెము సంగీతజ్ఞానమును, కొంచెము చిత్రకళా నైపుణ్యమును అలవడఁ జేసికొనినయెడల, నామె సంపూర్ణ పాండితీగరు గాంచిన లభాయ యని యెల్లరచే గీర్తింపబడు కాలము దాటిపోయినది. ఆధునిక శాస్త్రజ్ఞాన మావంతయు నామెకు తెలియదు. ప్రకృతిశాస్త్ర ముమె యభ్యసించరాదని తలంపబడుచుండెడిది. ఈ అభిప్రాయము లన్నియు నిప్పుకు మార్పు జెందినవి. ఉపాధ్యాయులు గాఁబోవు యువకులతో ముచ్చటించి వారికి కొన్ని సలహాల నొసంగుటకు నాకు సంతోషముగ నున్నది. బోధనము మిగుల కష్టతమమగు పని. అందు వ్యక్తియొక్క శీలసంపన్నతయు, ధీశక్తియు నున్నకై మగుచుండును. ఉపాధ్యాయులు తెల్లరును డాంబికములేక యుండవలయును. బాలురీ దుర్గుణమును సులభముగ గనిపెట్టుదును. అందుచే నెల్లరును నున్నభావులై డాంబికశూన్యలై యుండవలయును. మరియు, ఉపాధ్యాయులవర్గములోనివా రెల్లరును సంతోష సుస్థితి మానసులై పిల్లలకుగూడ తమ ఆనందమును ప్రసరింపజేయవలయును.

ఉపాధ్యాయుల కరీరాగోగ్యము.

ఉపాధ్యాయులును, ఉపాధ్యాయులును సంపూర్ణారోగ్యమును గలిగియుండవలయును. మనదేశమున నున్నతెవిద్య వ్యాపింతులొదియు కరీరాగోగ్య మభివృద్ధిగాంచుట మనము చూచుచున్నారము. బాలురెల్లరు కుతూహలముతో పనిచేయునట్లు ఉపాధ్యాయులు వారిని ప్రోత్సహపరుపవలెను. ఈ గుణమును పెంపొందించుటవలన దీవనమున సౌఖ్యము చేకూరుగలదు. ఏపాత్రమునైనను చదువుపొందంభించునపుడు, మిగుల నాతురతతోడను, కుతూహలముతోడను దానిని చదువ మొదలిడవలయును. పరీక్షార్థము వల్లవేయుటకు చదువు పుస్తకముల వలన నావంతయు లాభములేదు. సంతోషార్థము గ్రంథపఠనము చేయుట అత్యవసరము.

ఉపాధ్యాయులు తమశిష్యుల ధీశక్తిని, భావనాసామర్థ్యమును సంపూర్ణముగ గ్రహింపలేరున్నారు. ప్రతి ఉపాధ్యాయుడును వీనిని తిలకించి, వీనిని పెంపొందింప యత్నింపవలయును. 10, 14 సంవత్సరముల లోపు వయసుగలపిల్లలచే వ్రాయబడిన కొన్ని చిత్రపటములను నేను చూచితిని. అవి యెంతయు రమ్యముగనున్నవి. ఈబాలుర భావనాశక్తిని యొక పనితానునీ పెంపొందించుటచే వారిట్టి చిత్ర శీఖనమును చేయుగలిగిరి. నేనిక నొక సలహా నీయదలచుకొంటిని. విద్యార్థులు తమకంటె ఎక్కుడు ధీసంపన్నులనియు, తమ మన్నంతజ్ఞానము మాత్రము వారికి లేకపోవచ్చుననియు నుపాధ్యాయులు తలంచుట మంచిది. ఉపాధ్యాయునకు చరిత్రలలోని అంతములు వచ్చియుండవచ్చును. కాని, ఆతనికి బాలరకున్న భావనాశక్తి యుండదు.

ఈ సలహాల ననుసరించి వర్తించిన లాభకరమని నా అభిప్రాయము.

నెలెట్లు ఇండియను రిలీఫ్ఫండునకు జూలై 31-వ తేదికవచ్చిన విరాళముల మొత్తము రూ 1,38,19,1000. అందు విరాదవచ్చిన వడ్డీ రూ 6,33,000. అంతా మొత్తము రూ 1,34,152,000. ఇప్పటికయిన వ్యయము రూ 71,22,000

9 విద్యార్థులు రాజకీయసభలకు పోరాదనియును దేశీయుల పట్ల జాతి రాజకీయ విషయముల గురించి ప్రతి కూలాభిప్రాయములు గల వారే కళాశాలాధికారులలో నధికముగ నుండగ ఉపన్యాసకుల యోగ్యతా యోగ్యతలను నిర్ధారణచేయు నిధికారము నట్టివారికే యొసంగుటకును ఇటీవల చేయబడిన 559-1917 శీ-వోను ఈ సభవారు కఠముగ చురల నాక్షేపించుచున్నారు ఈ ఉత్తరులకు అయిదు బిలిట్వో ప్రామెసగుల ఉపాధ్యాయుల విద్యార్థుల నైతికశక్తి క్షీణింపగలదు దేశమున విద్యార్థుల లాభములకు భంగకరమగు గూఢచర్యావిధాన మేర్పడునని ఈ సభవారు రభిప్రాయ పడుచున్నారు.

విజయనగర వార్తలు

విజయనగరము నుండి 10 వ తేదీని ఒకనిలేఖ: యిట్లు వ్రాసెను:— ఈపురమున కృత్తివెటి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు వారి హిందూనాటక సమాజముతో నాంద్రనాటకములను బ్రదర్శించు చున్నారు. ఇటీవల సాంచాలీ పరిణామమును “కనకతార” యను నూత్న నాటకమును బ్రదర్శించిరి. ఈ రెండవనాటకమును నేను సాంతముగా నవలూకించితిని గావున కొన్ని యభిప్రాయముల నిందు వ్రాయబూనితిని.

వీరి నీనులును, దుస్తులును, రంగస్థల సృజుటనా నిరూపణలులును నాంద్రనాటకములయందు కేవల మపూర్వ మని నిశ్చయకగా వ్రాయవచ్చును. హరితయు విద్యుద్దీపసంఘాత ప్రవ్యోతితమై యుండెను. తక్కుంగల వివిధాంశ కరణంబులు యథోచితముగా సంగ్రహింపబడియుండెను.

కమలాభాయియు గనక సేనుడును తమపాత్రలను నభినందనపాత్రముగాఁ బ్రదర్శించిరి. దారయు ఫేలనంబున నేర్పుమొయి వర్తిం చెనన సంజేము లేదు. కాని కవికారుల కారణంబున నాపాత్ర ప్రదర్శన మచ్చటచ్చట రసాభాససంజనక మయ్యెను. దురంత మనోన్యామోహ సంపిడితుడగు క్రూర సేనుని యుద్వృత్తి చాలియుండలేదు. మరియు నాపాత్రము నందు కమలను పరిహసించు వైఖరి దోచెనే కాని క్రూరుడై బలాత్కరించు నపుడు రభసోద్వృత్తియు భీషదంబై ఘనీభూతంబైన చిత్తము నందు నిష్కంపముతో ద్రేకమును బ్రదర్శింప కుండెను. ఎల్లభంగుల కమలాభాయియు కనక సేనుడును చాలవరకు తారయు నాటకము జనుప్రదముగా బ్రదర్శించి పౌరుల యుల్లాసాభినందనములఁ బలుమరు నందికొని వారల కాహ్లాదము నాపాదించిరి. ఇంక నాటక కల్పనముం గూర్చి యింనుక వ్రాయవలెను. ఇందలిపాత్రముల కథాతంగిణి యందు బుద్ధుత ప్రాయముగా బుట్టి వెను వెంటనే అవ్యక్త్యములగు చుండెను కాని యితరేతరసంబంధము కలిగి తగు కాలము పోషింపబడినవి కాకుండుట వలన కథ మిక్కిలి రక్తి కట్టి నది చెప్పటకు మీలులేదు.

రెండవరంగమున నరహంతకులును తరువాత. బాలరులును రాలజెట్టియు విజయ సేనుడును నీవపాత్రలును తుణిక ప్రయోజనములై నీరసమునే గూర్చిరి. కావ్యరచన మిక్కిలి యభినందనపాత్రముగా లేదు. పదములు తొట్టుపడ నాల్గుయెండి తడబడ నన్ని హితముగా న్నకన్య యున్నతార యువైఃస్వసంబున రాగమాలాపించి పద్యంబును గానమునీయఁజొచ్చెను. త్పత్తినుబాలునకు చిన్నతనంబునను పౌరుషవాక్యంబు లుచితంబులగుగాక యదైవ్యత సిద్ధాంతములును వేదాంతోపన్యాసములు సుసంజనములుగా నుండవుకా! తన్నువైకొనకున్న తనయుని తనయును జువునునని క్రూరసేనుడని యుభిషించునపుడును నిట్లే యవసరములగు నెక్కుతావులను కవి పాత్రల నొక గట్టిగా బిగించును. ప్రదర్శకులు యథోచిత ఫేలనమున రసయంతివనిక పోషించిరి.

గతమాసము 27 వ తేదీని నైజాంయిలూకా యీగు ద్రంకోట యను గ్రామము మొదలగు గొమ్మరూడె మను గ్రామమున ఒక చిరుతపులి ప్రవేశించి ఒకదేద దూడను భక్షించి, ఉదయమున గోదావరికి పోవుచుండిన ఒకనిని గాయపఱచి, ఒకయింటిలో ప్రవేశించి ఆడమనిషి చేతులు నయలుచుండగా, ఆమెమూడు మచ్చి ఒక గొడ్డలితోదానిని గొట్టెను. దానితోనది ఇంటిలో నొకచోట పడియుండి భయంకరముగా నాజవంజొచ్చెను. అగ్రహారీకులగు యాముబాల బ్రహ్మసం దముగారును మఱికోందఱును సాయుధులై వెల్లి దానిని కుప్పాకులతో చంపిరి. ఆడమనిషి కవము సంతయాస్పదమై యున్నది చిరుతపులి 6½ అడుగుల పొడుగును 2½ అడుగుల ఎత్తునుండెను. నైజాము సంస్థానమునందు ఆ ముగిసాస్వంత్ర్య మీయ బడియుండుటచేతనే ఈ ప్రయాగము తప్పింపబడినది. ఈస్వాతంత్ర్య మంతట నుండుట శ్రేయస్కరమని ఆ గ్రహారీకులు వ్రాయుచున్నారు.

దాదాభాయి నాగోజిగారి మరణమునకు విచారించుచు జొంబాయి నారీనులు లొక సభ గావించిరి. విల్లింగ్డనుసతి గారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. విచారకతీర్మానము మహాతాసలిగా రుపపాదించిరి. హిటలగరచే నను వదింపబడి దెల్లాదీవిగము సాహిబ్, గజ్జారునలిగారల చే నది బలపరుపబడియెను. తీర్మానలిఖితపత్రము నొకదాని నాగోజిగారి కుటుంబమున కంపుటకు తీర్మానింపబడినది.

స్వదేశోద్యమము

[ప్ర. సరసింహము గారు బి. యే.]

స్వయంసహాయమే సాహాయ్యములలోనికెల్ల మిగుల మత్స్యప్రమేనది. స్వసహాయము గలవారికి దైవహాయము కూడ తోడ్పడుచుండునని పెద్దలు చెప్పుచుండును. తక్షణ బాతులకు వలెనే హైందవజాతికి కూడ ముక్తి లభించుటకై స్వయంసహాయ మావశ్యకము. ఈస్వయంసహాయమే రాజకీయ వ్యవహారములందు స్వరాజ్యాంగోశనముగను, ఆర్థిక లేక పారిశ్రామిక కార్యవహారములందు స్వదేశోద్యమముగను పరిణమించుచుండును. ఈ యుద్యమములే జాతీయ పునరుద్ధరణ కార్యములు. వీనిని జనుప్రభుగ కొనసాగించ గలిగిననే హైందవజాతికి నిజమగు స్వాతంత్ర్యము చేపూర గలదు. నిబంధనానుకూల రాజకీయాంగోశనపు మహిమను మనము బాగుగ నేటికైనను గుర్తించ గల్గితిమి గాని స్వదేశోద్యమపు ప్రభావమును మనమింకను బాగుగ గ్రహించ లేదంటే చెప్పవలసి వస్తుంది. కాన నట్టి యుద్యమము యొక్క ప్రాముఖ్యమును, దానిని సువిప్రదముగ నెరవేర్చుటకు గల నిబంధనలను, దానికిని స్వరాజ్యోద్యమమునకును గల బాంధవ్యమును బాగుగ పరిశీలించవలసియున్నది.

స్వదేశోద్యమము ఆర్థికోద్యమము మాత్రమే గాక ఒక విధమగు జాతీయోద్యమమని కూడ చెప్పవలసియున్నది. దానిని బాగుగ పరిశీలించితేమీ ఆది గాఢమైన యొక విధమగు జాత్యభిమానమును, మాతృభూమిపై గల యత్నంతాను గాగమునని తేటపడకమానదు. ఈ అభిమానము మానవుని హృదయమందు కాఘోషభావముగ నల్లుకొని వానిని గడు నున్నత స్థానమునకు దెచ్చును. ఆ కారణముననే నేనుండి రేపు నశించు తదితరోద్యమములకంటెగాక ఈ యుద్యమము హైందవుల మనంబుల నాకర్షించి కొలదిగ గాని గొప్పగ గాని విస్తృతించుచున్నది. ఇది యెన్నటికిని సంపదకుండుటయే గాక హైందవ ముక్తి కాధారభూతి మగుననుట కూడ నిశ్చయము.

ఏ జాతీయోద్యమము రాజకీయ వ్యవహారముల యందు గలంత ఆసక్తిపై ఆర్థిక కార్యవహారములందు దంతగా ప్రవృత్తమవున గానింపదు. ప్రజలు ప్రాణరక్షణమునకు మానరక్షణమునే హెచ్చుగా పుగించుటయే దీనికి ముఖ్యకారణము. వాక్స్వాతంత్ర్యముగాని, లేఖనా స్వాతంత్ర్యముగాని, తత్తుల్యమగు నమూల్యమగు మానవహక్కులను నేనిని గోల్పోయినను ప్రజలు వానిని నిలవజేయుకొన యత్నించును. కావున రాజకీయ కార్యవహారములందు గల భాగములు బహుకాలము దాగియుండువలెవు. కాని ఆర్థిక కార్యవహారముల యందు చేపూరు కీసులు చాల కాలమునకు గ్రాహ్యములు కా నేరవు సరేకదా. మీదుమిక్కిలి మేల్కనలేనే కానించుచుండును. హైస్కూలుల నుదాహరించుటకు హిందూదేశవారి త్రమే తార్కాణము. పురాతన కాలమును మిగుల ధనవంతమై తనబిడ్డలకు పెద్ద తినుటను తిండియును, ధరించుటకు వస్త్రములను నహమియును నిచ్చుచు నన్నదా వారి నెంతేనియు పోషింపకుండునను సంతృప్తులు గను జేసిన మనదేశమాత నేను వాటిలో ననేకులకు తిన తిండియును, నిలవ నీడయు లేకుండవచ్చి యూరకుండవలసి వచ్చెననుటయే మనయరథ చెప్పకయే చెప్పవచ్చునది. దుర్భాగముగ మన ప్రస్తుతావస్థకు కారణ మెద్దియోయని యొకించుక విచారించినచో ఆర్థికవ్యవహారములందు మనకుగలపరిస్థితిలే యని తేటపడకమానదు. తూర్పుహైందవవర్తక సంఘమువారు హిందూదేశమున నడుగిడిన నాటసుండియు లేకునర్థమునెట్లు లేనియు నభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుటకై ప్రయత్నము లొనర్చిరి. రానురాను అండ్లయులు స్వేచ్ఛా వర్తకమును నాథికవిధానము నొకదాని నేర్పొంది దానిని హిందూదేశముపై ప్రయోగించిరి. స్వేచ్ఛలేక స్వాతంత్ర్యపు వర్తక మనగా విదేశమును వర్తక మొనరించుటకుగల స్వాతంత్ర్యమే. ఈవృద్ధి నవలంబించిన దేశముల దొరతనమువారు సన్నలేమయు నిధింపకుండనే పరదేశప్రజల వర్తకము చేసికొన నిచ్చును; అంతయే కాకతాము కూడ పన్ను లేమియు చెల్లించ నవలయులేకుండ పరదేశమును వర్తక మొనరింపవచ్చు గల్గియుండును. ఈనవీనవృత్తిని హైందవపారిశ్రామికములపై ప్రయోగించుటచే నవి ప్రశస్తమయ్యై యంత్రసంబంధమగు వాక్వాత్మిక పారిశ్రామికములతో పోటీకి నిలువజాలక, వివాదకరమయ్యెను. ఏదేశమునందైన పరిశ్రమములు మీన దళయందున్నపుడుగాని, యంత్రముల సుపయోగించుటకు మీలనే యనధ్యయించువును గాని స్వాతంత్ర్యపు వర్తకము

సహకారి కాబాలదు సరియేకదా. ప్రజల శత్రుకనియే చెప్పవలసియున్నది. ఏదేశపు ఆర్థిక వారిత్రిమును పరిశీలించినను ఇది విశదము కాకమానదు. అమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములు, జర్మనీ, ఆస్ట్రీయా హంగరీయున్నగు ఆధునిక పారిశ్రామికములు కూడ స్వాతంత్ర్యపు వర్తకమున కియ్యకొనక ఆర్థికసంరక్షణ (Protection) మునే యవలంబించుచున్నవి. ఇంతయే! ఇంగ్లాండు దేశముకూడ రహస్యము ఆశువనదెబ్బది యెండ్లకిందవచ్చును ఆర్థిక సంరక్షణమును బొంది తనపరిశ్రమము బాగుగ నభివృద్ధి పొందిన తరువాత స్వలాభ పరత్వముచే నీన వీన వృద్ధి నవలంబించెను. ఏదేశమునందుగాని పారిశ్రామికములు యీణదళయందున్నయపుడు బాగుగ నభివృద్ధిపొందువరకు నా పరదేశపు సామగ్రిని పన్నులు విధించి స్వదేశ పరిశ్రమల నభివృద్ధి సొందించుటయే ఆర్థిక సంరక్షణ మనిపించుకొనును. ఇట్టి ఆర్థిక సంరక్షణమును దేశాభ్యుదయమున కత్యంతావశ్యకమని హైందవ రాజకీయ శాస్త్రజ్ఞులును అండ్లయు ఆర్థిక శాస్త్రజ్ఞులును కూడ మొనెట్టినను తగిన సగుపాదు ములను చేయకుండుటచే మనదేశగుంతయు దారిద్ర్యమునకు పాత్రుగాలై పరదేశములతో పోటీకి నిలువజాలకున్నది.

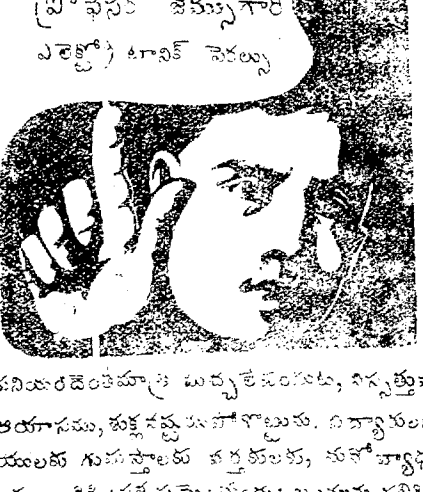
నేనాదాహరించిన కారణములచేతను వివిధములగు తదితర కారణములచేతను మన పరిశ్రమలు వివాదమైనవనకును మన జాతికిని అత్యంత అకారకమును చేకూర్చుచున్నవి.

స్వదేశోద్యమము జనుప్రభుగ సాగించుటకై ముఖ్యముగ నాల్గుమాధ్యమములు కానించును. పరదేశస్థుల ఆర్థిక శాస్త్రముల బాగుగ పఠించి హిందూదేశమున కనుకూలమగునట్లుకా హైందవార్థిక శాస్త్రమును తయారుచేయుటయు హైందవ పరిశ్రమ లభివృద్ధి సొందుటకు నూతనమాధ్యమాల విశదీకరించుటయు ప్రథమమాధ్యమమని చెప్పవచ్చును. దేశమునందెట్లెవల చూతన పరిశ్రమల స్థాపించి వానిని కొనసాగించుటకై ధనికులందరు మూలధనము నొసంగుటయే ద్వితీయమాధ్యమము. పరదేశములలో పారిశ్రామికము లెల్లు నడుపుచున్నచో తెలిసికొనుటకును, పరదేశస్థుల పద్ధతుల నవలంబించుటకు హిందూదేశమునండి విద్యార్థులను పరదేశములకు పంపుటకై విధి యొకదాని నేర్పరచుటయే తృతీయమాధ్యమము. కాని మైమూడిం బికంటె నమూల్య మైనదియును, ధనికులను పేదలను నొక తెరంగున నవలంబించుటకు నవకాళమున్నదియు నగు స్వదేశ ప్రతము నాల్గవరాజమాన్యమని చెప్పవలసియున్నది. హిందూదేశ మందలిప్రతి హైందవబాగునూ బాలికయు, గృహస్థునూ వాని కుటుంబీకులూను స్వదేశపు వస్తువులనుతప్ప మరెవ్వియు కూడ కీలగునంతరకు మరయింపవలసి వీక్షవహించినచో గల్లు లాభ మించిత యని చెప్ప వలసిగాదు. వీనివలన స్వదేశపరిశ్రమము లభివృద్ధిసొందుటయే గాక మన ధనమంతయు చాలవరకు మన దేశములోనే క్యయవలంబును. మన ఆర్థికావస్థను బాగుపరచుకొనుటకై మనదేశమున్న ఆయుధములలో ఇదియే బలవంతమైనది. ప్రవృత్తమవున నిట్టి దీక్షను నహించియుండటం కష్టమైనను, దేశాభ్యుదయమునకై మనము కొన్నాళ్లు సహించి యుంకంటేమేని మన పరిశ్రమ లభివృద్ధిసొంది స్వదేశపు వస్తువులు చాలవరకు చతుక ధ్వలకే కొనుటకు మీరుండును.

స్వదేశోద్యమము హైందవుల మనంబుల చాలకాలము నుండి ఆకహించి యున్నను ఇదివరకు మాత్ర మధికముగా విజయము గాంచ లేదనుట నిశ్చయము గాని చరిత్రను పరిశీలించినచో నేయాద్యమము కూడ ప్రథమముననే విజయము పొందింట్లు గానింపదు. వెళ్ళు లభయములు పొందిన పిమ్మటనేగాని యే యుద్యమము కూడ యాధ్యాత్మికమగు జయమును గాని స్థిరత్వముగాని బడయజాలదు. బంగళా విభజన పిమ్మట కూడ నిట్టి యుద్యమ ముద్ధవించియు చాల కాలము సజీవమై యుండెనుకదా యని మనమెంతమాత్రమును భీతిల నవలయులేదు. నాటికిని నేటికిని రాజకీయ వాతావరణయందు గల్గిన మార్పులు ప్రజల హృదయముల నావహించిన నూతన శక్తులును నీ యుద్యమమునకు ప్రస్తుత కాలమందు తప్పక విజయము చేకూర్చగలవని నమ్ముట కన కాళమున్నది. ఇంతయే కాక పూర్వముకంటె స్వదేశపు వస్తువులనేకములు నేను తయారు చేయబడుచున్నవి. వానిలో కొన్ని తమతోడి విదేశీయ వస్తువులకంటె వత్తుక నుండి ప్రఖ్యాతి గాంచుచున్నవి. ఇంతకును విరోధా మహాసంగ్రామము తలెత్తించుటచే పరదేశముల పోటీ చాలవరకు తగ్గియున్నది. ఏవిధమున పరికరించిన స్వదేశోద్యమ మత్యంతావశ్యకమే గాక జాతీయమిమ్మి కెంతేని మహాపరాకం బొనర్చగలదని నమ్ముటకు మీలున్నది. ఇంతయేగాక స్వదేశోద్యమము స్వరాజ్యోద్యమమున కనుబంధమై యున్నది. హైందవులకు గల రాజకీయోపద్రవములలో ముఖ్యమైనవి వారి ఆర్థికావస్థల ననే చేకూరు చున్నవి గాన, స్వదేశోద్యమము స్వరాజ్యోద్యమమున కెంతేనియు సహకారిగానందును. హైందవు లిప్పుడైనను తమ కన్నులతెరిచి స్వదేశ శపథమును బూని తమ జాతీయాభ్యుదయమునకు సహకారులై తమ జన్మముల పాపము నేసికొందురు గాక!

అద్భుతనివారిణి. 126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎల్క్ట్రో టానిక్ నెరల్సు

ఇది బలహీనులకును, నీరసములకును, నిద్రలేకుండుట, భూమకము, కడుపువగను, మొదలు దిమ్మగా నుండుట, పనియరదంతములకు మచ్చలేక పండుట, విస్తృత, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్లవర్ణము, పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గురువృత్తులకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనదియు; బంజును గలిగించును. అనేక వేలమంది ఇందులకు బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షించుము.

25 మార్తల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీనము! పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు నవీనము!!

ఆల్బోర్న్ దిల్ బహార్

హిందూమతము గాను రింతకాల మునునట్టి ఆపూర్వ వాసనమును కలదు. ఆలోచనా సారము మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బాత్రిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయల వైనగాని 2-కి చొక్కాయల విడిచినంతట ఒక నందన కను మచ్చలొనుంటే యంత నుభయియన వాసనను అనుభవించ వచ్చినచో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే వేనియుండినా యీ ఆలోచిత బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. దీనినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

కెల 1/2 ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 వి.పి. చారి
,, 1 ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 రూ. 0-4-0
,, 1/2 ఆవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 ప్రత్యేకము

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ లుండు కెమికల్ కంపెనీ.

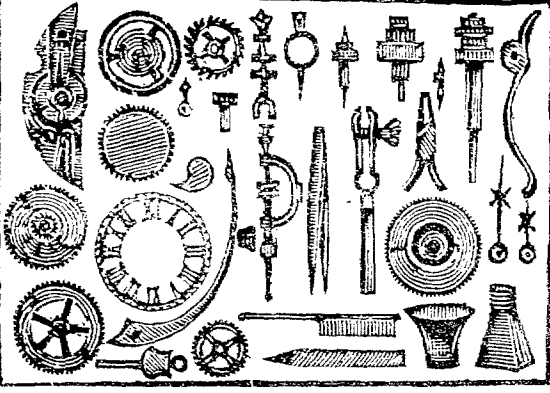
నెం 155, జమ్నూరుసీదు వీధి, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజంటు:- మహాత్మా పురుషోత్తం మూర్తి ప్రవాసబారు రోడ్, మద్రాసు.

క్యాటలాగు

ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS & TOOLS

అర్థములు	మ. అ. మె	ప్ర. సు 1-కి
రైల్వే	8-0-0	"
ఇత్తెన్	2-0-0	"
వాల్చింగు	2-8-0	"
రాస్కోపు	5-0-0	"
జేడి	3-4-0	"
రిగ్గు	3-8-0	"
రాస్కోపు చిన్నది	5-8-0	"

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.
(831) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

కాకభక్షణము

ఇంతిభిందవాసుల మును మున్యములుల సంశయము; "అహింసా సామోధన్య" అను నీతి నేటికినావరము గావున మేము ఈ పుస్తకము యానాముగా బోధుచున్నాము మేమెధరించి పంపుచున్నాము. మొట నేవ్రాయును.

219 వైద్యశాస్త్ర మనోరంజన గోవిందజీ, ఆరంభనిగ్రా డౌమధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

మీ కవసరమయినచో

యిత్రవేదమునందున్న గోరొంటి, బోరొంటి, జున్ను, గాని కనులను గురించినను, ఇతరులు, ఇనుపవాసనలు, వంపులు వంపులగు వంపబడిన రేకులు కొనములుగా ఉన్నట్టి ఇనుపకట్టలు ఇంకను వివిధరైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిపడవలయును. నలహా నాలోలించునునది. మీ సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి వంతనే కాదు కళాకళలో నెవరూ చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

ఫోర్ ఇండియా ఇండిస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, లెటల్ పేట నెం 80 రోడ్.

389

మదరాసు

(పై కామ్యూజిషన్ గోరొంటిని ఈ వత్రిక పేరు కూడ నడపారిన గోరుంటున్నారు.)

క్రికెట్లైన గోరొంటిని గోరొంటి చక్కని రంగుల చిత్ర పటము ప్రతి 1-3 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. అర్జున్ ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్ట్ బాక్సు 212, వరదాసు.

శారదాంబ
ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుబాపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజీ వేరు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, లెటల్ పేట్ వీధి, మదరాసు.

వాదాపిడికులకు పరము: బొమ్మోడి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని పనొషధి సారసవరిల్లా

అపరీక్షిత రక్తమునకు జనించు జాడ్యములకు కిరీటమువంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను పండ్లను, ప్రాచీనోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధి కారిణి (28)

ఈ షధిపాద్యపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను దాగొట్టును. కిరీటమువంటి పాదరంగదోషములను, మలబద్ధకమును కారైసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 షెస్సుల బుడ్డిలో అమ్ముబడును.

ప్రొత్రిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144 No 2 BOMBAY

ఏకభాషాపట ప్రశంస

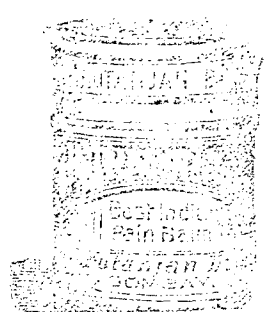
ఇది శిష్టాచారిత ఆచార్యుల నిరచితము
వి. పి. అర్జున్ ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర నర్వకశాకాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయత కట్టించి గామలింగారెడ్డి గారిచే
ప్రకటింపబడినది. వెల 0-1-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 లెటల్ పేట్ వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అమృత నొప్పులకు పరమామృతము
చక్కని డబ్బీలో నహా సీసా 1-3 వెల 0-2-0

తలనొప్పుల నూర్చును.
పొర్రుపు నొప్పుల చాక దోలును. వాడుచు
బొట్ల పోగొట్టును.
సుఖానందగలిగి యుండును.
ప్రతియంట నుండదనెనది.

వనమూలికలచే పిండూ దేశమునకు
తరహాచేయబడు మంచిమందు.
పీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నాడు.
అమృతాంజనము, డిబ్బో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.

నిర్మలమైన

మలబారు సారాయి

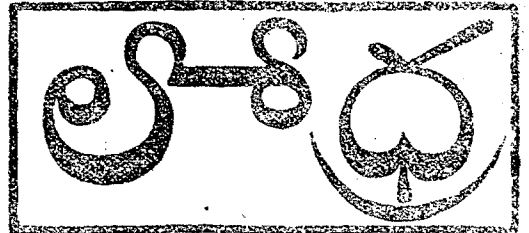
(కొబ్బరికల్లునుండి బట్టిదినపబడినది)

కొలంబో అరకవలెనె, ఇది మలబారులో
సిద్ధముచేయబడినది.

బహు నిర్మలమయినది. ఆరోగ్యకరమయినది.
దజను కాలుగలను బుడ్లుగల పెట్టెలుగ
అమ్ముబడును.

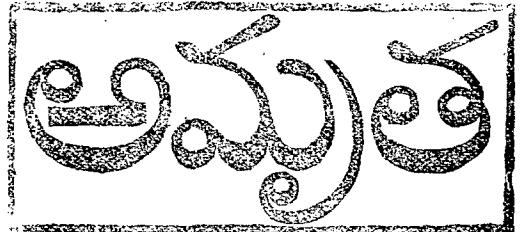
విడి సీసాలు అమ్ముబడవు.

యస్. పి. సారథి, అందుకో,
(826) మదరాసు.

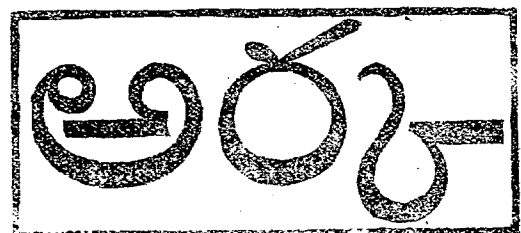
గర్భాగ్రయ గోగూనారెడ్డి:— శ్రీలక్ష్మ గలుగు
ముతుకూట బహిష్టి కావించుట. ఆకాలబహిష్టి, మైలబాధి
గాను, తక్కువగానుపోవుట. కుసుమగోగము, వలతానహిత,
రక్తహీనత, మలబద్ధకము, శూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు,
అరికాళ్లు, ఆరచేతులు నుంట మొదలకు శ్రీ మర్మ వ్యాసు
లను కుడుర్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8 0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి భావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ
కము, ఆజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరతనము, మేవా
వ్రణములు, నుఖశంకుటములు, నిస్పృహత, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునలన కాంతిని
నుఖములకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8 0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

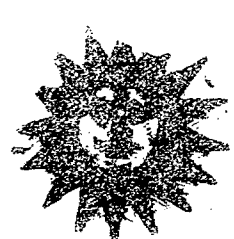
జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
166 9, బందరువీధి, మద్రాసు

ప్రాచీన:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

వ్యర్థమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
నూనెదొరకును. కొనువారు నూర్యమార్చును
గమనింపుడు. కరస్పాక ఔషధ్య వినిదలగునని

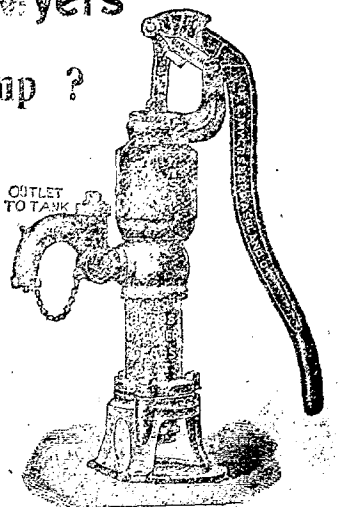
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ.
(82) 21, హామ్యునీధి, బొంబాయి.

What is a Myers PATENTED

Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and Stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

537 K. B. Joshi & Co.,
321, Hornby Road Fort Bombay.